

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szorosos petty sor egyszer 30 fill.
 minden következőnél 16 fillér.
 Négy sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szerda, március 27.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérlők: Hogyan kell gyárat szerezni?
 Az Aradi Versenyegylet közgyűlése.
 Gyárat mindenáron!
 Damjanichné Olaszországban.
 „Abtrotten!”
 Egy viharos nap.
 Fekete kedd.
 Tárcs: Ahol tüzes a föld.

Hogyan kell gyárat szerezni?

Arad, március 26.

Öreg vád, a melyet csak a legutóbbi napokban újítottak föl, hogy mi, aradiak nem tudjuk a dolgokat a helyes oldalukon megfogni. Akármit tervezünk, akármihez fogunk, kudarc, vagy félsiker a vége. S az ügyefogyottságunkon többnyire a kor kesergünk, mikor a mi ábrándjainkba ültetett rózsafáknak a virágát másutt szedték le. A szövőgyár, a melyért mi az aktákat pazaroltuk, a Felvidéken lett meg, a műselyemgyár Sárvárott s a harisnyagyárat elhódította tőlünk Temesvár. Persze ott ügyesebbek, életrevalóbbak, modernebbek s talán szerencsésebbek is az emberek. Különösen Temesvár. A vidéki városok Polikrátesze. A mihez nyult, a kegyelmes képviselők és protektorok varázsával mind aranyrá vált. Használt neki a liberális éra, a darabant-korszak s hasznára tőkésíti a koalíciós időköt.

A szemrehányás, amelyet magunknak tettünk, nem volt egészen jogosult. De

annyi bizonyos, hogy a gyáralapítások körül eddig követett módszer semmikép se helyes. Állítottunk egy polgármestert, annak kötelességévé tettük, hogy minél több gyárat szerezzen. Amint a bírák kondukt-listája a megerősített ítéletek száma szerint alakul, akként a polgármesteri működés egyedüli értékmérőjének az látszott, hogy hány gyárat tud az első kémenyfüstig juttatni.

S a polgármester, kétségtelenül, igyekezett is ebben. Gyakran heteken át, reggeltől-estig alig tett egyebet, mint gyárosokat, gyárvezetőket, gyárközvetítőket és gyár-közbenjárókat fogadott. A nagy cél érdekében komolyan kellett venni a legnagyobb eszméket és készpénzül fogadni a szappanhabra épített vállalkozásokat is. A komoly terveknek pedig rálicitálni a konkurens városok ajánlatára. Világos: a gyáralapítókat egy városhoz se fűzi különös szerelem. Oda mennek, ahol többet kapnak. S mialatt a polgármester ideje ilyen meddő munkában telt, az ujságok nap-nap után új gyártervek hírével jöttek (azóta ezek a hírek is megszűntek érdekesek lenni!) s a polgármesternek szomorú szívvel lehetett konstatálnia, hogy a tervek nagy aradatából még eddig egy gyár se tudott valósággá jegeccsedni.

A polgármesternek igenis kötelessége a *gyár-szerzés*, — talán ez a szó fejezi ki legjobban a vidéki városok jelen törekvéseit — de a polgármester maga nem lehet bűvésze ennek a mesterségnek. Azért a helyesebb s bizonyára több célra vezető mód az, amelyhez ujabban fordult a

város. A gyári terveket szakbizottságnak adta ki, amelybe igyekezett bevonni a hozzáértőket és mindazokat, akiknek az ily kérdések részleteinek eldöntésénél illetékességük van. Mert azt, hogy támogassanak-e valamely új vállalatot és mennyire szabják a támogatást, nem lehet kaptafára huzni, elvekhez, szabályzatokhoz kötni. Amelyik nagyobb hasznot jelent a városra, az több és pozitívabb istápolást érdemel. Amelyik nem jelent többet, mint egy más, magánjellegű és kisebbkörű vállalkozás, kevesebbet, vagy semmit se. Természetesen az ily kérdésekben a polgármester egymaga nem lehet ítélobíró, de javaslat-tevő se. A gyakorlati élet emberei, ha a szigorú tárgyilagosság mértékével mérnek, megtudnak felelni a kérdésre.

A bizottság ma kezdte meg működését. Az első terv, amely a keze ügyébe került, nem volt szerencsésnek mondható. A békésesabai játékárugyár terve volt ez, amelyet nem is bolygattak soká. Annál komolyab, annál nagyobb figyelmet érdemlő volt a másik terv. Egy fővárosi vállalkozó az egykori Gutzjahr-gyár épületében husnagyvágót akar létesíteni, a mely az Aradon és vidékén tenyésztett állatok husát feldolgozott állapotban juttatná a budapesti és bécsi kivitel céljaira és e mellett a termelt húst Aradon fölláltandó mészárszékekben is árusíthatná. Ennél a tervnél tehát nem egyszerű gyári vállalatról van szó, amelynél a várost a munkások és tisztviselők révén várható fogyasztás kecségteti. A hus

Ahol tüzes a föld.

A Romániában folyó véres események bilincselik le mostanság egész Európa figyelmét. Borzalmasan szép látvány is messziről szemlélni a nagy, pusztító tüzet, amely ezek életét ezrek és évtizedek munkáját semmisíti meg bihetetlen gyorsasággal. Lent, Moldvában ilyen tűzvész dühöng. Menekülők és földönfutók országa lett a máskülönbben termékeny föld. A földemberei fellázadtak és megöntözik a humust. Embervérrel.

A legélénkebb magyar napilapok egyike, a *Nap* kiküldötte tudósítóját, hogy nézzen körül a lángban álló tartományon és írja meg impresszióit. *Szabolcs* Bálint kollegánk, a magyar újságírói kar fiatalabbik részének egyik leghetségesebb tagja most számol be a *Nap* hasábjain tapasztalatairól. Az érdekes riport így hangzik:

Jassy, március 24.

Azt hittem, hogy a pogrom miatt csak igen kevesen lesznek, akik Felső-Moldva felé utaznak, eltekintve a lázadók leverésére kivezényelt katonaságtól. Annál nagyobb volt a meglepetésem, amikor Ploestiben, a Bukarestből érkező, mindössze tíz vagonból álló vonatot száz meg száz utas ostromolta meg. Valósággal összehetséges szorongatunk a kupékban és boldog volt az, akinek az ölében, a hely szüke miatt csak egy ember foglalt helyet. De ki tördött most a kényelmetlenséggel? Engem az

izgalmas események láza üzött, a többi utas pedig, csaknem kivétel nélkül jassyi vagy hotosáni kereskedők és földbérlok, kétségbeesett türelemtelenséggel siettek hazafelé, hogy ha még nem késő, megmentsék a családjukat. Soknak közülük még csak pár nappal ezelőtt is, nagy birtoka volt; a lázadás minden vagyonuktól megfosztotta őket: koldusbotra jutottak, földönfutókká lettek. Most nyakukba veszik majd az országot és mennek új hazát keresni.

A vonaton háromféle utas van: katonatisztek, diákok és a szerencsétlen zsidók. Két elsőosztályú kocsiban ülnek a tisztok. Csaknem kivétel nélkül be vannak rugva és a hideg éjszaka csöndjét, a zakatoláson kívül, csak az zavarja meg, ha egy-egy diszuniformisos alak kihajol a kupé ablakán és ontja magából az imént bevett rengeteg mennyiségű alkoholt. Józanabbak, de sokkalta hangosabbak a diákok. Bukarestből jönnek és agitátorok. Ezt a lázadást ők szították ennyire. Valamennyien a liberális pártok hívei, amely ilyen rettenetes fegyvertől sem riad vissza, hogy megbuktathassa a mostani, konzervatív kormányt. Célját valószínűleg el is fogja érni, még pedig a rettenetes fürdő árán, amelynek pár száz, esetleg pár ezer ember esik áldozatául. A diákok lármások és állandóan vitatkoznak, némelyek pedig román hazafias dalokat énekelnek. Ha egy-egy állomáson megáll a vonat, ők, tudva, hogy a szomszédos kupékban szerencsétlen üldözöttek vannak, akik remegve gondolnak övéikre, kórusban kezdik:

— *Vesszenek a zsidók! Ki velük az országból!*

Ahány állomás, annyiszor fogy a diákok száma. Mindenütt leszáll kettő-három; mennek agitálni a közeli falvakba. És szavukra kaszát, fejszét ragad a fanatizált parasztság és sűrű rajokban indul Jassy felé. Az utat megjelölték számukra mások, akik már korábban lázadtak fel. Amerre elvonultak, minden a pusztulás nyomát mutatja. Jassy előtt, a vasúti vonal mentén, *három órányira nincs uriház, amelyet porig le nem romboltak* és a lakóikat, ha csak nem sikerült megmenekülniök, *le nem mészározták volna*. Valahány ilyen ház vagy kastélyrom előtt elrobog a vonat, a szerencsétlen zsidó polgárok felsóhajtának és a szemükbe köny tódul. Szívet facsaró látvány, erős férfiak sirnak.

Jassy előtt.

Már látszanak az egykori moldvai fővárosnak körvonalai. Az ősrégi falak állnak még. A görög-keleti templomok tornyai még büszkén merednek a borús ég felé. De körül már ott táboroz a negyvenezer felfegyverzett és teljesen fegyelmezett parasztság, elkészülve a legrémsőbb rombolásra és gyilkolásra. Átlag számos csoportokban állnak, vagy telepednek le a táborozó lángja köré melegedni. A vonat láttára sokan a vasúti sín elé sietnek és állatias kacajjal fogadják az ablakon kinézó utasokat, némelyik fenyegetőleg emeli fel élesre fent fejszét vagy kaszáját. A legtöbbben kiszolgált ka-

nagyvágó előnyére van a gazdáknak, az állattenyésztőknek, akiknek állataikat nem kell Bécsbe, vagy Budapestre szállítani, hanem helyben értékesíthetik, s esetleg előnyösebben, mintha azt exportálnák. A husnagyvágó kimérői segíthetnének a husdrágaságon, amelyet ide s tova a városnak kellett volna hatósági mézarszék fölállításával orvosolni. Az élő állatok földolgozásának mellék-termékei szinte magukkal vonják az olyan gyárak születését, amelyekben az utóbbi produktumokat dolgozzák föl: bőrgyár, spódium-gyár, vegyi termékek és hasonló gyárának létesülését. A gyári bizottság a kellő komolysággal fogta is föl ezt a tervet és a részletek megvizsgálására, javaslatételre albizottságot küldött ki. Hogy azok a kedvezések, amelyeket a vállalkozó kér, egészen, vagy mily mértékben adhatók meg, a bizottság fogja eldönteni. Az azonban látnivaló, hogy igen komoly és igen jelentős terv áll a város asztalán, amelyet okosan kell kezelni.

A gyár-alapítás, a gyár-szerzés szent hevíletében tömérdek frázist koptattak el. Pedig a gyár: üzlet, s az ügye nem tűri meg a dagadó beszédet. Mi is azt szeretnők, ha a bizottság, amely ma működéséhez fogott, hivatását az üzleti ügyekhez illő józansággal és komolysággal venné. Mert itt a város üzletéről van szó, s nem arról a hiúságról, hogy nekünk van-e több gyárkéményünk, vagy a szomszéd városnak. A szerint, hogy mennyi hasznot ígér a városnak, kell megadni a befektetést: ingyen telket, adókedvezést, egyebet. S ha hasznos tervről van szó, azzal a gonddal kell benne eljárni, mint a kereskedőnek, a mikor üzletet akar szerezni. Ennyi az egésznek titka.

TÁVIRATOK.

A szerb trónörökös ügyei.

Belgrad, márc. 26. Illetékes helyen kijelentik, hogy valótlán az a hír, hogy a szerb trónörökös dísztagja a macedón bizottságnak s mint ilyen 200 frankot kölcsönzött a bizottságnak.

tonák és a vezetőik különböző rangot adtak nekik. Ezek jártak Botosániban, Romanában, Bacanban és Marasestiben. Csupa marcona alak, szemükből ádaz gyűlölet és harag villog.

Magyar ön?

A pályaudvar, amely pedig a bukarestin kívül a legnagyobb forgalmu egész Romániában, teljesen elhagyatott. Mindössze egy két vasúti tiszt jár fel és alá, könyökig zsebébe sülyesztett kézzel. Az érkezők elé senki sem mert kimenni a pályaudvarra. Egy fiatal emberrel indulok kifelé, akivel a vonaton ismerkedtem meg. Az utcán sorban állnak az utasra váró droskák. Mindegyiknek a bakján mosolygó, csaknem kacér férfi ül, bársony kaftánban, amely piros selyem övvel van átkötve. Az első pillanatban szinte azt sem tudtam, hogy a csupaszképző kocsisok csakugyan férfiak? Miután beszálltunk az egyik droskába, ismerősöm oda szólt a kocsisnak:

— Otel Traján!

Aztán megmagyarázta a kocsisok különös viselkedésének az okát:

— Ezek az emberek Oroszországból származtak ide a Moldvába. Mi skapeceknek hívjuk őket, mert vallásuk úgy parancsolja, hogy tizenhatéves korukban herékké legyenek. A házasság fogalmát nem ismerik természetesen; hanem viszonyt kötnek, mielőtt tizenhatévesek. Ebből a viszonyból rendszeren egy gyermek származik. Utána a férfi aláveti magát a vallás

Az Aradi Versenyegylet közgyűlése

Darányi megadta a szubvenciót.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Az aradi turfsport főtartásán és emelésén nagy sikerrel fáradozó *Aradi Versenyegylet* vasárnap délelőtt tartotta meg 13 ik rendes évi közgyűlést *Károlyi Gyula* gróf főispán, egyleti elnök elnöklete alatt. A közgyűlésen ezuttal a szokásos évi jelentéseken kívül beszámoltak a földmivelésügyi kormányzatnak ama jelentős támogatásáról, amelyet az egyletnek juttatott és amelylyel lehetővé tette, hogy az aradi löversenyeket az eddigi keretekben továbbra is folytathatják.

Károlyi Gyula gróf elnöki megnyitója után *Persa Péter* egyleti titkár előterjesztette az egylet múlt évi működéséről szóló jelentést, amely beszámol a szeptemberi versenyek eredményéről is, továbbá a zárszámadásokat és az ideai költségelőirányzatot, amelyeket a közgyűlés észrevétel nélkül egyhangulag elfogadott.

Minthogy a Magyar Lovaregylet az Aradi Versenyegyletnek eddig adott 3000 korona szubvencióját *megvonta*, az Urlovasok Szövetsége pedig 3000 koronáról 2000 re szállította le, az egylet több vidéki sportegyesüléssel együtt arra kérte a földmivelési kormányt, hogy kárpótolja a megvont szubvenciókért és a lötenyésztés előmozdítására szánt költségvetési tételből juttasson ezenül 7000 koronát az eddigi 3000 korona helyett. *Darányi Ignác teljesítette is a versenyegylet kérelmét*, amit a közgyűlés örvendetes tudomásul vett. Azonban a miniszter leiratában közli az egylettel, hogy a 7000 koronás szubvenciót *csak a folyó évre adja meg*, míg a jövőre nézve a kormánysegély megadását nem helyezi kilátásba.

A közgyűlés végül tudomásul vette, hogy a választmány az elhalt *Hauer Vilmos* báró huszárezredes és *Tallán András* alezredes helyébe, aki Kassára költözött, *Worafka Tivadar* lovag ezredessel és *Zech Colbert* báró őrnaggyal kiegészítette magát, *Takácsy Sándor* dr. választmányi tagnak helyét pedig egyelőre betöltetlenül hagyta. Elhatározták ezután, hogy a versenyegylet 100 koronával belép az *Aradi*

parancsának és azontul semmi köze többé gyermeke anyjához.

Mialatt a droška végigsiklott az utcán, több csoport fegyveres paraszttal találkoztunk, akik tüntetőleg végig vonultak a városban. Nyugodtan viselkedtek s így a rendőrség és a katonaság nem bántotta őket. Végre megérkeztünk a város főpiacán levő Traján-szállóba. Még mielőtt kiszálltunk volna a járműből, a portás kijelentette, hogy nincsen szoba.

— Hát-hová menjek? — kérdeztem tőle.

— Azt hiszem kár lesz fáradni, mert az összes szobák le vannak foglalva a szállodákban.

A portás rámnézett és így szólt:

— Sind Sie ein Ungar?

— Ja, — feleltem, mire ő kellemes meglepetésemre, magyarul köszöntött:

— Jónapot kívánok. Az ön számára lesz egy szoba.

Amikor átnézte az utleveletem, ezt a tanácsot adta:

— Sehol se árulja el, hogy magyar és különösen ne azt, hogy újságíró. Különben könnyen megtörténhetik, hogy a leveleit elfogják.

Rémület, drágaság.

A zsidóság tíz nap óta virraszt éjjel-nappal és nem meri a fejét pihenőre hajtani. Attól fél, hogy a parasztság beront a városba és megkezd a pogromot. Nők és gyermekek otthon várják remegve a történendőket és az utcára csak a férfiak merészkednek ki.

Képző- és Iparművészeti Társulat alapító tagjai közé.

Uj tagok fölvétele ut' n *Károlyi Gyula* gróf berekesztette a közgyűlést.

Jelen voltak: *Károlyi Gyula* gróf elnök, *Friebeisz Miklós* és *Purgly László* alelnökök, *Bánhidy Antal* báró, *Csiky Tivadar* dr., *Dániel Endre*, *Heinrich Sándor*, *Purgly János*, *Probst Mihály*, *Urban Péter*, *Vásárhelyi József*, *Verzár Márton*, *Zech Colbert* báró és *Persa Péter* titkár.

Gyárat mindenáron!

Játék egy játékgárral. — Husvágó vállalat Aradon. — Húsexport Bécsbe. — Mit szólnak a mézarsárosok? — 25.000 korona szubvenció. — Cirokgyárról is álmodunk.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

A város törvényhatósági bizottsága e havi közgyűlésén tudvalevően állandó bizottságot küldött ki, hogy a gyáralapítási tervekkel foglalkozzék és konkrét javaslatokat terjesszen a törvényhatóság elé. A bizottság *Varjassy Lajos* polgármester elnöklete alatt ma délután tartotta első ülését, amelyen az Aradon tervbe vett játékgár és husvágó ügyében folytatott tárgyalásokat. Az ülés lefolyásáról tudósítók az alábbiakban számol be:

(Nem lesz játékgár.)

Werther Hugó hékéscebaj játékgyáros, mint megirtuk, beadványt intézett a városhoz, amelyben kilátásba helyezte, hogy fióktelepet akar Aradon létesíteni s idővel az egész telepet ide helyezi. Beadványában hosszasan kifejti, hogy milyen árukat fog gyártani s hogy a szükséges gépekkel szereli fel a gyárat, amelyben eleinte 30 munkást, idővel pedig ötvenet szándékozik alkalmazni. Állandó utazót alkalmazna s minden évben külföldi tanulmányutra indulna, hogy a külföld uabb iparcikkeit tanulmányozza. Az üzemet 30 ezer korona befektetéssel kezdené meg. Nagyjában eze-et ígérte a városnak.

Ezzel szemben a lehető legmagasabb követelésekkel lépett *Werther* a város elé. Mindenek előtt megfelelő épületet, fűtést, világítást és tűzkár elleni biztosítást kért a várostól tizenöt évre, továbbá községi adó és közvetvám mentesítést, 4000 korona évi segélyt, amely negyedévi részletekben volna folyósítandó, a külön kiadások részbeni fedezésére pedig évi 2000 korona szubvenciót. Bemutatta ezenkívül a polgármester felhívására, hogy mennyiben támogatja *Békés Csaba* a gyártelepet.

A jobbmódnak legnagyobb része összecsmagolta minden értékes holmiját, pénzzé tett, amit tehetett és családjával elmenekült Cernovitzba. A legtöbben azonban, akik szegények, nem menekülhetnek és teljesen a sorsra bízzák életüket. Nagy kiváltképpen az anyák kétségbeesése; el vannak szánva arra, hogy inkább maguk ölik meg a gyermekeiket, sem hogy a parasztok gyilkolják le őket.

A hatóságok azzal iparkodnak a lakosságot megnyugtanni, hogy rövidesen kellő számú katonaság érkezik a városba. Tény, hogy a kormány eddig mintegy tíz gyalog, huszár és tüzérezredet ígért *Jassy* megmentésére, eddig azonban csak egyetlenegy gyalogezred érkezett meg. Ennek is a legnagyobb része tartalékos parasztokból áll, akiket éppen ebből az alkalmából hívtak be. A helyzetet ez csak elkésredettebbé teszi; mert a tartalékosok bebozsajtása a városba annyi, mintha magát a parasztságot bocsájtották volna be. Már most is őszintén bevallják, hogy ha arra kerül a sor, ők bizony kivétel nélkül a parasztsággal tartanak. Az árak két nap óta hihetetlenül felszálltak. Egy zsemlye husz baniba kerül, egy kis szoba ára pedig husz frank naponként.

Meneküljön!

A Sztrada Carolon van az osztrák magyar konzulátus palotája. Két magyar hivatalnokot találtam ott. Előbb láttamozták az utleveletem, aztán bejelentettek *Grzybowski Félix* loagnak, a főkonzulnak. Rendkívül elegáns megjelenésű,

A bizottság a várostól kért ellenszolgáltatást tulmagasnak tartotta és kilátásba helyezte Werthernek, hogy a város ha landó lenne 1000 négyzetöglényi területet átadni a gyár céljaira s ez a telek akkor menne át a gyáros tulajdonába, ha tíz évig fentartja az üzemet. A községi adó és kövezetvám menteséget szintén tíz évre kapná meg, ellenben pénzbeli támogatást a város nem adhat. Az ülésen jelenlevő Werther erre visszavonta ajánlatát.

(Husvágó vállalat Aradon.)

Balázs Sándor fővárosi magánzó tegnap beadványt intézett a városhoz, amelyben azt adja elő, hogy a volt Gutzjahr-féle gyártelep helyén, melyet Neuman Testvérektől a jelenlegi tulajdonosoktól megvásárolni óhajt, *egy negyed millió korona* tőkebefektetéssel husznagyvágó vállalatot szándékozik felállítani, mely vállalat a legjobb minőségű prima nyers marhahúst állítaná elő, melyet kizárólag Budapestre és Bécsbe leendő kivitelre szánna. Szükség esetén hajlandó lenne a város közönsége kívánatára egy-három mézárszéket is felállítani, melyben a vállalat által előállított prima nyershus kerülne kimerés alá a hatóság egyetértésével megállapítandó minimális és maximális áron, miáltal a város közönsége egyrészt olyan jó hushoz juthat, minőt jelenleg Aradon nem szerezhethet be, másrészt pedig lehetetlenné tenné azt, hogy a mézárosok a hus árát kényők kedvők szerint emelhessék. Az új telep, mely mint ilyen első az országban, harminc munkással kezdené üzemét, melynek teljes kifejlődésével a munkások száma háromszázra emelkedik. Az új vállalat a marhavásár forgalmát is lényegesen emelné. Eleinte csak nyershus, később az *összes melléktermékek előállítására* is kiterjeszkednék a vállalat, melyet a vállalkozó műjegygyárral is kibővíteni óhajt. A telepet iparvágány kötné össze az állomással, hová a kivitelre kerülő nyershus külön e célra készült jégkályákkal ellátott vasuti kocsikban szállítatnék el. A vállalat a három hónapot igénybevevő építkezés után július hónapban kezdené meg működését.

A vállalkozó kérvényében a következő kedvezményeket kéri a város közönségétől:

1. Huszonötezer korona szubvenció egyszersmindenkorra, mely összeg az üzem megkezdésétől számított három hónap múlva válik esedékessé.
2. Huszonötezer korona kamatmentes kölcsön, mely összeg a telepre első helyen bekebelezhető.
3. Községi adómentesség tíz évre.
4. Tíz éven belül hasonló vállalatnak semminemű kedvezmény nem adható.
5. Támogató felirat a kormányhoz.

A kérdéshez elsőnek Révész Adolf szólott. Nem pártolja, hogy a város szubvenciót és köl-

csönt adjon a vállalkozónak. Nem látja még az egész dolgot tisztán s ezért arra kéri a bizottságot, hogy fontolja meg alaposan a kérdést.

Nesnera Aladár nem kívánna pontosan megállapítani, hogy mit ad és mit nem ad a város az ipartelepeknek, mert ebben az esetben könnyen megtörténhetik, hogy az élelmes Temesvár elhódít tőlünk mindent. Alapjában pártolja az eszmét, csak azt kívánja megjegyezni, hogy a vállalkozó a vágóhídon vágassa le a marhákat s ebben az esetben hozzájárulna a szubvencióhoz.

Többek hozzászólása után a bizottság Varjassy Lajos polgármester elnöklete alatt albizottságot küldött ki, amelynek az a feladata, hogy a kérdést alapos tanulmányozás tárgyává tegye és előterjesztést tegyen a bizottságnak. Az albizottság tagjai lettek: Lócs Rezső, Nesnera Aladár, Neuman Samu, Reisinger Sándor, Posgay Lajos dr., Varjassy Árpád, Sarlot Domokos, Virágh Lajos, Kellner György városi állatorvos és Barkó Ferenc vágóhid-igazgató.

(Akozó cirokgyárért.)

Varjassy Lajos polgármester ezután bejelentette, hogy az Aradmegyei Gazdasági Egyesület cirokgyárát szándékozik a megyében felállítani. A polgármester indítványára a bizottság megkéri a gazdasági egyesületet, hogy a gyárat létesítse Aradon s ebben az esetben a város kedvezményeket nyújt az egyesületnek.

Az ülésen Varjassy Lajos polgármester elnöklete alatt jelen voltak: Avarfy Géza, Domonkos Lajos, Hoffmann Antal, Kilenyi János, Kovács Vince, Lócs Rezső, Lukácsy Lajos, Maresch Gyula, Nesnera Aladár, Reicher Károly, Révész Adolf, Reisinger Sándor, Rosenberg Miksa dr., Reinhardt Gyula, Stauber József, Steiner József, Steinhardt Mór dr., Steigerwald Alajos, Tolnai János dr., Varjassy Árpád, Virágh Lajos, Werther Hugó és Bökényi Arisztid jegyző.

„Abtreden!“

A nyájas hadtestparancsnok.

Mi történt Nyiregyházán?

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 26.

Megemlékeztünk arról a kinos jelenetről, amelyet Nyiregyházán Mörk hadtestparancsnok a tisztek bemutatkozása során idézett elő. Most, mikor az affér az egész ország közvéleményében óriási hullámokat vert fel, megnyilatkoznak a félhivatalosak is és kiderítik, hogy

levelet állítottak ki a családjaik számára. A délutáni vonattal valószínűleg mind elutaznak Jassyból.

Kimondják az ostromállapotot.

A városon kívül portyázó parasztek mind nagyobb számban rendeznek tüntető kórsétákat a városban. A helyzet válságos és a rendőrprefektus kijelentette, hogy nem áll a többé a lakosság életbiztonságáért. Estére várják a kivezényelt katonaságot; mihelyt ez megérkezik, kimondják az ostromállapotot. Az üzleteket mind becsukták és leeresztették az összes ablakredőnyöket is. Délután négy órakor már alig látni embert az utcán.

Rémhírek a környékről.

A Telleoremane-megyében levő Alexandriából borzalmas híreket beszélnek. Egy ottani földbirtokost állítólag *máglyán égették el* a felázadt parasztek. Aztán berontottak a házba, ami értékes dolgot találtak, magukhoz vették és hozzá láttak a romboláshoz.

Bucestiben tegnap éjszaka kezdődött meg a pogrom. A helységben mindössze hatvan katonára volt, akik meg akarták akadályozni a parasztek rombolását. A parasztek erre revolverrel lőttek a katonák ellen és elmenekültek. Később megerősödvé visszatértek és megint mint támadó fél léptek föl. Erre a parancsnok sortüzet vezényelt és tíz paraszt holtteste borította a tarlót. Sokan megsebesültek. A parancsnok a jassyi prefektustól egy század katonaságot kért segítségül, amit azonban nem teljesítettek.

Nyiregyházán nem történt semmi. A hadtestparancsnok édes volt, mint a csurgatott méz. A hadtestparancsnok nem rideg és hideg, hanem meleg volt a magyar tisztekkel szemben. A hadtestparancsnok imádja a magyarokat, noha öt évi magyarországi tartózkodás után sem tanult meg magyarul.

A nagy félhivatalos mosdatás így hangzik:

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A sajtó mintegy két nappal ezelőtt tárgyal egy nyiregyházai híradást. Mörkensteini Mörk János kassai hadtestparancsnok a napokban Nyiregyházán járván, az ottani tisztikar bemutatkozása során az ott állomásozó honvédhuzárság tisztjeinek, mikor azok szabály szerint magyarul mutatkoztak be, ridegen azt válaszolta volna:

— Diese Sprache verstehe ich nicht. Abtreden!

Némelyek szerint még azt is mondta volna:

— Interessiert mich nicht!

Illetékes helyen azonnal intézkedés történt aziránt, hogy a kérdéses bemutatkozás körülményei a való tényállásnak megfelelően megállapíttassanak és ezen eljárás során a bemutatkozás összes tisztjeinek, de különösen Jony László honvédhuzárórnagynak nyilatkozatából kiderült, hogy az országszerte feltűnést keltett híradás csak súlyos tévedés vagy, ami szinte alig tehető fel, rosszindulatu ferdítés útján kerülhetett ebben a formában a nyilvánosság elé. Mörk altábornagy, hadtestparancsnok a honvédtisztek bemutatkozására a következőleg válaszolt:

— Nagyon sajnálom, hogy a magyar nyelvet nem értem. Köszönöm az uraknak, hogy szintén ide fáradtak. Utazásom célja főként az volt, hogy az urakkal megismerkedjem. Nagyon köszönöm ismételtén, hogy a honvédségi urak is idefáradtak.

Amennyire alaptalan tehát a hadtestparancsnok nyilatkozatáról szárnyra kelt verzió, épp úgy valótlan minden ahhoz fűzött következtetés is. Nevezetesen az a további közlemény, mintha a honvédtisztek a hadtestparancsnok tiszteletére rendezett lakomán részt nem vettek volna. A valóság az, hogy a hadtestparancsnok a helyőrségi törzstisztek társaságában vacsorázott és ez alkalommal Jony őrnagy mint a nyiregyházai honvédállomás parancsnoka a hadtestparancsnok mellett foglalt helyet, aki vele az est folyamán kitüntető szívélyességgel társalgott.

Mörk altábornagy különben is több éve van Magyarországon, így mintegy öt esztendőn keresztül Kolozsváron, azután pedig mint hadosztályparancsnok Budapesten is teljesített szolgálatot és akik ismerik, már eleve nagy kétkedéssel fogadhatták a nyiregyházi szenzációt, mert az immár kassai hadtestparancsnokká előlépett tábornokot mindenki úgy ismeri, mint konciliáns és éppen nyelvi és nemzetiségi szempontokban rendkívül lojálisan gondolkozó katonát.

Képviselői körökben elterjedt hír szerint Szász József legközelebb interpellációt intéz a honvédelmi miniszterhez a nyiregyházai katonai affér ügyében. Az esetre vonatkozólag honvédtisztek köréből a következő részleteket jelentik:

Mörk hadtestparancsnok csütörtökön este érkezett Nyiregyházára, ahol a Korona-szállóban rendelt lakást. Mielőtt a lakására ment volna, jelentették neki, hogy a tisztek az étteremben várják és tisztelegni akarnak előtte. Az altábornagy nem is öltözködött át, hanem egyenesen az étterembe ment, ahol a tisztek bemutatkozását fogadta. Először a közös hadseregbeli tisztek mutatkoztak be. Amikor az élmezési

konzuloknál feltűnő módon udvarias lengyel ur. Nagyon sötéten nyilatkozott előttem a parasztlázadásról.

— Voltaképen nem parasztlázadásról van szó, — kezdte — hanem politikai üldözésről. A liberálisok és konzervatívisták veszekedésének a szegény zsidók adják meg az árát. Ők a bűnbak.

— Nem gondolja lovag ur, — kérdeztem, hogy az egész lázadás besszarabiai befolyás következtében történt?

— Szó sincs róla. A parasztek helyzete Romániában csakugyan elszomorító. Ennek pedig egyszerű magyarázata az, hogy az árendások, akiknek azonban csak egy kis része zsidó, kiaknázzák a parasztot. Ezt használta fel az egyik politikai párt a másik megbuktatására. A helyett, hogy valami megoldást kerestek volna, egyszerűen a zsidók ellen lázították fel a teljesen tudatlan, analfabéta parasztnépet.

— Nem találja, hogy a kormánynak régen sikerült volna már a további vérengzéseknek gátat vetni, ha erre meg lett volna a komoly szándéka?

— Erre vonatkozólag nem nyilatkozhatom. Nem tudom, van-e szándékában vagy nincs, de annyi bizonyos, hogy eddig nem tett még semmit.

A város megostromlására vonatkozólag ezt mondta a főkonzul:

— Attól félek, hogy holnap, vasárnap vagy még ma éjszaka be fog következni a katasztrófa. Ennek mindenesetre ajánlom, üljön fel a legelső vonatra és meneküljön innen.

A konzulátus hivatalnokai ma délelőtt ut-

és honvédtisztekre került volna a sor, Mörk intett a kezével és a bemutatkozást beszüntette:

— Nem akarom az urakat fárasztani, — mondotta. A tömeges bemutatkozások során ugysem tudom magamnak a neveiket megjegyezni.

Az altábornagy ezután a honvédtisztekhez fordulva, így szólt német nyelven:

— Nagyon sajnálom különben is, hogy a magyar nyelvet még nem tudtam elsajátítani.

Ezzel a bemutatkozás véget ért és a közös vacsora következett. A banketten való részvétel a tisztek tetszésére volt bízva, mert költségkímélés szempontjából hadtestparancsnoki rendelet értelmében a tisztek nem kötelesek a tábornokok tiszteletére rendezett ebédeken megjelenni.

Az a vád, amelylyel Mörköt illették, hogy ő a magyarságot megsértette volna, különösen nagy föltűnést keltett Kassán, mert őt a magyarság barátjának ismerik és épen ő volt az, aki a tisztikarral együtt Szalay László főispán inst. liációján is megjelent.

Damjanichné Olaszországban.

Régi emlékek.

A vértanulevelei.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Damjanich vértanu-tábornok özvegyének, a közel kilencven éves, de még mindig friss erőben levő nagyszasszonynak régi, évtizedek óta ápolt vágya ment most teljességbe. Tegnap rokonával, Jesczenszky Imre földbirtokossal és társalkodónőjével, Hoffmann Margittal, elutazott Olaszországba.

A nagyszasszony egyszer már el akart menni Olaszországba, Fiuméig el is jutott, de innen visszafordult, mert találkozott férje hóhérijával, Haynauval. A kegyvesztett hiéna podgyászát kereste és borzalmas lármát csapott. A kiabálásra arrafelé fordult Damjanichné, megpillantotta Haynaut, aki szintén ráismert. Ez a pillantás úgy hatott a nagyszasszonnyra, mintha tört vertek volna a szívébe. Haynau jól ismerte őt, Temesváron többször volt vendége a nagyszasszonynak s dicsérte a magyar konyhát. Most azonban mindketten úgy tettek, mintha nem ismernék egymást s Damjanichné, csak hogy ne kelljen férje hóhérijával együtt utaznia, azonnal visszafordult.

Azóta mindig készülődött Olaszországba, de régi forró vágya csak most teljesülhetett. A nagyszasszonyt az olaszok földjéhez férjének emléke fűzi, aki, már mint a nagyszasszony vőlegénye, Veronába szakadt, majd esküvőjük mézesheiteiben ugyancsak Olaszországba küldte Haynau, amiért tiltakozni mert az ellen, hogy Haynau nemzetét becsémélje. Sok sok, forró szerelemtől s örök hűségről beszélő levelet küldött Damjanich nejének Olaszországból.

Már utközben, Pécsről írja neki: „Légy türelmes s bízzál az istenben; válásunk nem tart, nem tarthat sokáig. A katona élete különben is ilyen keserőségekkel van összekötve, ami föltűnt nem lehet s nem is szabad szomorkodni.“ Laibachból pedig azt írja, hogy: „Jól vagyok, légy nyugodt, nem mindenki hal meg, aki a harcmezőre vonul és aztán te tudod, hogy százhusz évig kell élnem. Bárónővé kell lenned akaratod ellenére és én azt hiszem, hogy elég alkalom fog erre kínálkozni.“

E levélből látnivaló, mennyire érezte Damjanich is, akár csak Petőfi, hogy nem közönséges embernek született. A Mária Terézia-rendre, a legnagyobb katonai kitüntetésre, gondolt dicsőségszomjas lelke, amit csak csatafűzben ér-

hetett el a hős. Laibachból ment Veronába s innen azt írja nejének, hogy „rád gondolva, minden vállalkozásra erősnek érzem magamat.“ A santaluciai csatában hősiessé küzdött Damjanich, aztán Mantuába s onnan hazájába tért vissza. Özvegye most elzarándokol Rómába, aztán bejárja mindama helyeket, ahol egykor dicső emlékü férje járt, ahonnan édes szerelemmel telt leveleket küldött neki Aradra. Mélyen megható a nagyszasszony nemes szívének ez a kegyelete. „Mielőtt meghalnék, látni akarom azt a földet, ahonnan az én szegény uram írta nekem legszebb leveleit“ — mondotta a fehérhaju nagyszasszony, mielőtt a nagy utra elindult.

Egy viharos nap.

Merénylet a Kossuth-utcában. — Halál az utcán. — Leesett a lépcsőről. — Vasuti baleset. — Aki a tábornokot invitálta vacsorára.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

A tegnapi ünnep sok dolgot adott az aradi rendőrségnek, amely krónikájába nem vörös, hanem fekete betűkkel jegyzi fel ezt a napot. Az ügyeletes rendőrtisztnek alig volt kevés pihenője, mert minduntalan megszólalt a telefon és különböző helyekre szólították. A tegnapi nap eseményeit sorrendben az alábbiakban mondjuk el.

(Megtámadott munkás.)

Tegnap délután fél négy órakor telefonon értesítették a rendőrséget, hogy Gál-Laczkó János 24 éves napszámost a Kossuth-utcában eddig ismeretlen tettes orvul megtámadta és egy doronggal alaposan fejbe vágta. A napszámos eszméletlenül zuhant a földre; haza szállították Vágóhid-utcai lakására. Ezalatt a mérnyelő elmenekült.

Berecz Ferenc ügyeletes alkapitány és Hecht Adolf dr. kerületi orvos megjelentek a Vágóhid-utcában, ahol Gál még mindig eszmélet nélkül volt. A hatósági orvos bekötözte Gál sebét, mire magához tért és Berecz alkapitány kihallgathatta. A napszámos előadta, hogy vasárnap délután mulatott egy vendéglőben, ahol többekkel összeveszett. Azt hiszi, hogy haragosai közül az egyik támadta meg. A rendőrség megindította a nyomozást. Gál állapota annyira súlyos, hogy néhány hétig őriznie kell az ágyat.

(Meghalt az utcán.)

Este fél nyolc órakor ismét megszólalt a rendőrség telefonja s a Borona utcába hívták az ügyeletes rendőrtisztet. A Borona-utcában ugyanis Schmalcz János asztalosságát összeesett és hirtelen meghalt. Berecz rendőralkapitány és Hecht dr. kerületi orvos kimentek a Borona-utcába és megállapították, hogy Schmalcz szívzselhűdésben halt meg. Vasárnap látogatásban volt nála az atyja, akit kikísért a vasuti állomásra. Innen visszajövet, esett össze holtan az utcán. A szerencsétlen ember holttestét kiszállították az alsó-temető halottas kamrájába. Schmalczot felesége és öt árvája gyászolja.

(Lezuhant a lépcsőről.)

Ma reggel fél hat órakor Nachbahr Andrásné, 26 éves cseléd a Boros Beni tér 26-ik számú ház emeletjére ment. A lépcsőházban epileptikus roham lepte meg és lezuhant a lépcsőkön, ahol eszméletlenül terült el. A házbellek értesítették a rendőrséget, ahonnan Berecz Ferenc alkapitány és Hecht Adolf dr. kerületi orvos mentek ki a baleset színhelyére. A cselédnek nem történt komolyabb baja. A lakásán ápolják.

(A vendégszerelő folyamfelvigyázó.)

Az elmúlt éjjel az Árpád-téren levő Koronakávéházba beállított Krigléder Vilmos folyamfelvigyázó és több üveg pezsgőt rendelt. A pincér gyanútlanul hozta a pezsgőt a jólöltözött embernek, aki mindenkit megkinált a habzó itallal. Egész éjszaka folyt a vidám dárídó, amely reggeli hat óráig tartott. Ekkor ugyanis a pezsgők árát, körülbelül 26 koronát kértek tőle, amit megtagadott ama egyszerű oknál fogva, mert egyetlen fillérje sem volt.

Azonnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Berecz alkapitány ment a kávéházba. Krigléder Berecznek elmondta, hogy nagy vacsorát akart rendezni, amelyre meghívta Arendt Lajos aradi tábornokot is. Berecz látta, hogy elmezavart emberrel van dolga és Hecht dr. kerületi orvost küldött. Hecht dr. megállapította, hogy Krigléder köz- és önvészélyes őrült, aki nagyzási hóbortban szenved. A szerencsétlen embert a mentők a köz-kórház megfigyelő osztályába szállították.

Krigléder 17 évig őrmester volt az aradi háziezredben, ahonnan nemrégiben lépett ki és a folyammérnökségnél kapott alkalmazást. 800 korona megtakarított pénze volt, amit két nap alatt előtte egészen ismeretlen emberekkel elmulatott.

(Vasuti szerencsétlenség az Andrássy-téren.)

Ma reggel végzetes vasuti szerencsétlenség történt az Andrássy-téren az Andrássy-féle vaskereskedés előtt. Két vasuti teherkocsit tolattak a kitérőnél s az egyik kocsit elütötte Réthy Ferenc közuti napszámost, aki a vagonok kirakodásánál foglalatzkodott. Réthy olyan szerencsétlenül esett, hogy súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség színhelyén megjelent Berecz alkapitány és Hecht dr. kerületi orvos. A szerencsétlenül járt eszméletlenül munkást a mentők beszállították a köz-kórházba, ahol a halállal vívódik. Réthy nős, családos ember.

Szövetkezeiből — részvénytársaság.

Az Aradi Hitelbank közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Aradvárosa tegnap ismét új pénzüntézzel gyarapodott. Az Aradi Hitelbank mint szövetkezet tegnap közgyűlést tartott, amelyen elhatározta a fölözslását és részvénytársasággá való újjáalakulását, Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság címen.

A szövetkezet közgyűlésén Bartha Ferenc dr. országgyűlési képviselő elnökölt. A jegyzőkönyv vezetésére Szabó György mikalakai iskolai igazgatót, hitelesítésére Vadász Armand dr. és Wolff Aladár Béla szövetkezeti tagokat kérte fel. Ezután Szántó Izidor vezérigazgató olvasta fel az igazgatósági jelentést, zármérleget és a felügyelő bizottsági jelentéseket, melyeket a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett. Az igazgatóság javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy a hitelbank elmúlt évi tiszta jövedelméből 10 százalékot, vagyis 125 koronát a tartalékalap gyarapítására, 188 korona 10 fillért az igazgatóság jutalmazására és 462 koronát, vagyis részvényenkint 4 százalék osztalékot fizet. A fennmaradó 478 korona 98 fillért az igazgatóság rendelkezésére bocsátja a hitelbanknak részvénytársasággá való átalakítási költségeinek fedezésére.

A közgyűlés a felolvasott jelentések után az igazgatóságnak a szokásos felmentvényt megadta, majd megejtette a választásokat.

A felügyelő-bizottság rendes tagjaivá megválasztották dr. Vadász Armandot, Puskov Pétert (Vinga) és Urhegyi Jenőt (Ujjanát.) A választmányi tagok sorába: Schamberger László,

Jozin Miklós, Almásy György, Czimmermann Sebestyén, Martics Viktor, Kisházi Gáspár, Gömbér Pétert.

Szabó György részvényes indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvi k szövegét fejezte ki az igazgatóságnak az elmúlt évben kifejtett eredményes tevékenységeért, amivel a szövetkezet közgyűlése véget ért.

Bartha Ferenc dr. elnök ezután az egybegyűlt tagokat kéri, maradjanak együtt, mivel az igazgatóság elhatározta, hogy a jelenlegi Aradi Hitelbankot százezer korona alaptőkével részvénytársasággá alakítja át. Örömmel jelentheti, hogy a kibocsátott részvényjegyzések igen szép eredménnyel záródtak le, sőt tulajdonság is történt. Minthogy a részvénytőke 30 százalékát befizették és a közgyűlés határozatképes, indítványozza az alakuló közgyűlés megtartását és kéri a részvényeseket, hogy a közgyűlés vezetésére válasszanak elnököt. A közgyűlés közfelkiáltással Bartha Ferencet választotta meg, aki a jegyzőkönyv vezetésére Szabó Györgyöt, hitelesítésére pedig dr. Vadász Armandot és Wolff Aladárt kérte föl.

A közgyűlés ezután határozatilag kimondotta, hogy „Aradi Hitelbank és Takarékpénztár Részvénytársaság” címen százezer korona alaptőkével részvénytársasággá alakul s az igazgatóságnak az új cégjegyzésre a felhatalmazást megadja. Az alapszabályok ismertetése és elfogadása után az új igazgatóság tagjaivá három évi érvényre kinevezték: dr. Bartha Ferencet, Szántó Izidort, Grünwald Józsefet, Wolff Aladár Bélát, Puskov Pétert és Czimmermann Károlyt. A felügyelő bizottság rendes tagjaivá: dr. Vadász Armandot, báró Drechsler Bélát és Szabó Györgyöt, póttaggá: Abafi Jánost.

Bartha Ferenc dr. ezután berekesztette a közgyűlést, amelyen számos részvényesen kívül jelen volt Múlek Lajos dr. királyi közjegyző is.

Fekete kedd.

A fővárosi tőzsdepánik.

Félmillió bukás.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 26.

Óriási terem, aranycirádás erkélyekkel, a közepén elkerített kör, magas rézveretes ajtók, háttérben halomba rakott székek; a levegő fülledt, izzadtságos; ötszáz ember futkos ide oda; kacagnak, panaszkodnak, bömbölnek, rikoltznak: — ez az értéktőzsde csarnoka. A teremben pedig száz ember kiáltja:

— Adok! Adok! . . .

Mindenki ad, — senki sem vesz. És a sok hang, baritonok, rekedt krakogások, félnék sutogások, kétségbeesett sikoltások, mind egybeolvadnak egy óriási bögésbe:

— Adok!

A korlátok belől bankok képviselői állnak. Csupa elegáns uri ember, az utcán, színházakban, klubokban, társaságban kimért, hideg angolok, akiket idegessé tesz egy hangosabb szó . . . itt magukból kikelve sápadtan menydörgik:

— Adok . . . Adok! . . .

A kezükben kis noteszkönyv. Ebbe jegyznek, folyton irnak: a kezük remeg; a fehér manzsettájuk szürke már, a nyakkendőjük félrecsuszott, a homlokukról izzadtságcsöppek gyöngyöznek . . . és egyik sem törődik vele. A korlát körül aztán egymás hátán tolong a nép. Ezek a tőzsdéhaboru közkatonái. Az ügynökök közül kitűnik egy alacsony ember, kopaszra nyírott fej, szájába lógó bajusz, gyűrött ruha és piros nyakkendő, az első tőzsdeügynök, a leg-ravaszabb, a legkitartóbb, most is a szörnyű pánik közepette mosolyogva honyargat:

— 70-ért sört adok! Sört hetvenért! Sört!

A hangja már fáradt, de még mindig a

legerősebb; vezénylő ezredeseknek hangzik így a parancsszava.

— Hetvenért sört!

Nem csügged. Félóra hosszat bögi, hogy sört vegyenek, hetvenért, később hatvanért sört, senki se áll kötélnek. A humorosabb kedélyűek (kis galopperek) odaszólnak hozzá:

— Három üveggel a lakásomra . . .

A derék ügynök hangja már alig hallható. Új tüdők érkeznek, akik tulkiabálják, már egy szavát sem érteni, csak a száját tátogatja, mint a kis libák, aztán beleroskad egy székbe, hátul a telefon környékén; vége van. Aki ma délután nyugodtan iszod a friss habos sört megszokott vendéglői asztalodnál, nem tudod, mi az, amikor az értéktőzsdén senki sem akar sörözni. És a káosz egy pillanatra sem nyugszik. A sárga keményfával elkerített térség körül egyre hangzik a vezényszó, a csatakiáltás:

— Adok közutit kilenc és fél! . . .

— Közutit adok!

És most egy kövér borotvált, fekete ruhás tuldörgi mind:

— Aszfaltot adok!

És az aszfalt áldozatai, akik ebben vannak érdekelve, összesereglenek egy csomóba, mint a költöző varjúk:

— Aszfaltot adok!

A jó sima aszfalt, amelyen naponkint végigtaposunk, most visszaadta a kölcsönt. A belekbe gázolt és eltiporta azokat is, akik könnyű gummikerekün robognak rajta keresztül. Ez az emlékeztető fekete kedd története. Az arcok már feketék, szomorúak, savanyúak; a lépcsőn kétségbeesett arcok merednek ránk. Ezek a mai nap halottai . . .

Távirati tudósításunk:

London, március 26. A Tribune jelenti Newyorkból, hogy Bordelyon külön husz millió dollár letétet juttatott a newyorki bankoknak, hogy a további veszedelemnek a tőzsdén elejét vegye. A bankok és forgalmi társaságok áprilisban 64 millió dollár osztalékot fognak kiosztani.

Budapest, március 26. A budapesti áru- és értéktőzsdén ismét nagy fizetésképtelenség fordult elő. Gelb Samu tőzsdeügynök a ma délelőtti folyamán bejelentette, hogy fizetési kötelezettségének nem bír eleget tenni, minek következtében az üzlet a gabonátőzsdén délelőtti ugyszólván szünetelt, mert szüksége állott be annak, hogy a hitelezők megbeszéljék a válság következtében beállott helyzetet és módot találjanak arra, hogy Gelb fizetésképtelensége következtében nagyobb válság ne fenyegetse a gabonátőzsdét. Mint értesülünk, Gelbnek a gabonátőzsdén nagy kontromin engagementjei voltak búzában és zabban és a fizetésképtelenség bekövetkezéseig mintegy 100,000 koronát fizetett ki különbözeteikért. Az időközben bekövetkezett újabb áremelkedés differenciáit Gelb ki nem fizethette, melyek körülbelül 450,000 koronára rúgnak. Gelb bukását nem éppen a gabonátőzsdén előfordult üzletei idézték elő, hanem az értéktőzsdén kötött hausse engagementjei. Mint tudva van, az értéktőzsdén pánikszerű derout állott be és az összes értékek óriási ár-hanyatlást szenvedtek. A gabonátőzsdén való érdekeltségen kívül Gelbnek körülbelül 3000 darab értékpapir engagementjei voltak a la hausse, és csak ezeknél veszteségei mintegy 120,000 koronára rúgnak. A tőzsdékörök mindent elkövetnek, hogy a válságos helyzetben levő Gelb kiegyezését megkönnyítsék, mert attól tartanak, hogy Gelb bukása más fizetésképtelenségeket von maga után.

Bécs, március 26. A tőzsde ma nyugodt volt. Az árfolyamok könnyű javulásra tettek szert, ami azonban nem tarthatta magát zár-

tig, mert egy budapesti fizetésképtelenné vált tőzsdeiroda számára eladásokat eszközöltek. Erre a számlára hír szerint 15.000 darabot dobtak a piacra. Veitschi magnezit részvények és prágai vasművek emelkedtek. A megnyugtatóhoz nagyban hozzájárult, hogy Berlinben alacsony árfolyamokon vásárlásokat eszközöltek.

Tizenegy órakor jelentik, hogy a budapesti eladások folytatása miatt a tőzsde *ujból gyengül*.

Budapest, márc. 26. A papírértékek nagy ár-hanyatlása, amely a new-yorki börzéből kiindulva, a múlt héten megrendítette az európai pénzpiacokat és a buza árának váratlan emelkedése a budapesti tőzsdén egyre-másra szedik áldozataikat. A gabonátőzsdén az izgalom, amely ma érte el tetőfokát, már a múlt héten kezdődött, amikor Kubics Vilmos gabonaügynök agyonlőtte magát s öngyilkossága után több kisebb gabonaügynök bejelentette fizetésképtelenségét. Amikor ezeknek fizetési kötelezettségeit rendezték, a buza ára természetesen tovább emelkedett, mert vissza kellett venni, amit a fizetésképtelenné lett ügynökök papiroson eladtak. Ehhez hozzájárult, hogy a rossz időjárás miatt a gazdák panaszkodni kezdtek, hogy a vetést baj érte, aminek következtében kisebb mennyiségben kínálták a gabonát. Mindezek az okok a gabona árának további emelkedését vonták maguk után, ami természetesen egyre újabb áldozatokat követelt az a la baisse spekuláló ügynökök köréből.

Ma délelőtti 10 órakor kellett volna az üzletnek megkezdődnie, de már reggel 9 órakor újabb, megdöbbentést keltő fizetésképtelenséget jelentettek be, Gelb Samuét. A rémület és izgatottság, amelyet a nagy fizetésképtelenség híre okozott, beláthatlan pusztítást vont volna maga után, ha a Hitelezők védegylete még az üzlet kezdete előtt közbe nem lép és a forgalom megkezdését föl nem függeszti. Délben végre óriási izgatottság közepette megkezdődött az üzlet és az általános izgalom hatása alatt oly jelenetek folytak le, aminőkre már évek óta nem volt példa. Akkor volt a lárma, a veszekedés, a tolongás, hogy kezdetben teljesen lehetetlen volt a nagy zavarban az árfolyamot megállapítani. Később nagyobb cégek intervénáltak a nyugalom helyreállítása érdekében és nagyobb eladásokkal igyekeztek az árfolyamot normálissá tenni.

London, március 26. Tegnap a new-yorki börzén voltak egyes pillanatok, amikor a rémület még sokkal borzasztóbb volt, mint az előző napokon. Általánosan föltűnt, hogy az óriási árkülönbözések mellett még egyetlen egy fizetésképtelenség sem fordult elő.

Budapest, március 26. Bécs és börzéje már megkezdte a zavarosban való halászást, mert csak a mai nap folyamán már 10000 értékpapírt váltott magához olcsó áron. A déli tőzsde izgatottan várta a Berlinből érkező híreket. Ha azok kedvezőlenek, el lehetünk készülve a börze szomorú hushagyó keddjére, amely arról lesz nevezetes, hogy egy csomó pénzember hagyja ott a fogát a budapesti tőzsdének szabadság-téri palotájában.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi Chewra-Kadischa közgyűlése. Az aradi Chewra-Kadischa 1907. évi április hó 1-ső napján d. e. 10 órakor az izr hitközség tanácsstermében tartja meg közgyűlését. Tárgysorozat: 1. A választmány jelentése az 1906. évi igazgatásról. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Jegyzőkönyv-hitelesítő bizottság és számvizsgálók megválasztása. 4. Esetleges indítványok. 5. Elnökség, előjáróság és választmány megválasztása.

(*) Az aradi zsidó koma és Gemiluth-chessed egylet folyó hó 24-én tartott rendes közgyűlé-

sén a tisztikar újabb megválasztása alkalmából, *Fekete* Jakab elnököt, a sok éven át kifejtett működéséért elismerésül örökös tiszteletbeli elnöknek, *Klein* Ignácot elnöknek, *Leichter* Lipótot pénztárosnak és *Brüller* Lajost ellenőrnek választották meg. Még 10 választmányi tag megválasztásaután a közgyűlés véget ért.

A politikai színtérről.

A kiegyezés dolga.

Kossuth nyilatkozik.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, március 26.

Az elmúlt két ünnepnap éppen elegendő volt arra, hogy a közvélemény kifejtse álláspontját a kiegyezés dolgában. Hovatovább megnyilvánult az ország közvéleménye s Ausztriában a választási harcokba is belehangzott a kiegyezési kérdés!

A magyarországi közvélemény mindenféle a gazdasági különválásnak, az önálló vámterületnek és a magyar nemzeti jegybanknak zengett hozsannát és ha a magyar kormány magára nézve kötelezőnek tartaná az ilyen értelemben hozott határozatokat, akkor akár holnap is felállithatnák a nemzetiszínű vámsorompót.

Ezzel szemben Ausztriában a közvélemény inkább a közösség fentartását és izmosítását sürgeti. *Massaryk* tanár Prágában azt hangoztatta s ezzel a közvélemény egy igen nagy részének adott kifejezést, hogy az volna a kedve szerint, ha az osztrák kormány nem engedne és megkötné a kiegyezést 1927-ig.

Ez a helyzet. A két kormány tagjai most pihennek s *husvét* utánig nem lesznek tárgyalások a kiegyezés dolgában. *Kossuth* Ferenc azonban még *husvét* előtt nyilatkozni fog, még pedig azért, mert tudvalevő, hogy a kereskedelmi miniszter a képviselőház közgazdasági bizottságában, amikor a magyar autonóm vámtarifát tárgyalták, azt a kijelentést tette, miszerint *husvétig dülőre kell vinni*, hogy lehet-e kiegyezést kötni Ausztriával vagy sem. Ebben a pillanatban a dolog tényleg úgy áll, hogy a kiegyezés meghusítottnak tekinthető s éppen ezért *Kossuth* Ferencnek meg kell indokolnia a közvélemény előtt, hogy ennek dacára miért nem szakítanak Ausztriával. *Kossuth* Ferenc nyilatkozata valószínűleg valami újságban fog megjelenni.

A *Budapesti Tudósító* jelenti: *Wekerle* Sándor dr. miniszterelnök, aki tegnap este Klopódiáról a fővárosba érkezett, ma reggel a miniszterelnökségi palotából a pénzügyminiszteriumba ment, ahol $\frac{3}{4}$ 11 óráig dolgozott. Ez idő tájt *Kossuth* Ferenc kereskedelemügyi miniszter lakására hajtatott. Tekintettel ugyanis a kereskedelemügyi miniszter állapotára, az ő lakására tüztek ki egy értekezletet, melyet a kiegyezési kérdésekben tartottak. Az értekezlet, amelyben a miniszterelnökön és kereskedelemügyi miniszteren kívül *Darányi* Ignác dr. földmivelésügyi miniszter, *Szterényi* József kereskedelmi államtitkár és az értekezlet későbbi folyamán *Mezőssy* Béla földmivelésügyi államtitkár is résztvettek, több óra hosszat tartott. *Wekerle* Sándor dr. miniszterelnök ma délután vagy a holnapi nap folyamán *Dánosra* utazik, ahol az ünnepeket családja körében fogja tölteni.

Elutazott Budapestről *Günther* Antal igazságügyminiszter is, aki a délvidéken tölt két hetet.

Apponyi Albert kultuszminiszter *Eberhardon* tölti a *husvétot*, míg *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter *Tisza-Dobrára* utazik.

HIREK.

— **Bonn drámáját betiltották.** Berlinből táviratozzák: A rendőrfőnökség ma a császár egyenes parancsára betiltotta Bonn Ferdinándnak nagy feltűnést keltett II. Lajos című darabjának előadását. A darabban tudvalevően megdicsőült Erzsébet királynénk is szerepelt, még pedig olyan formában, mely általános megbotrányozást keltett. Ugy a magyar, mint az osztrák sajtó napok óta sürgette a darab betiltását, ami most megtörtént.

— **Csanády Arthur nyugalomban.** Csanády Arthur altábornagy, a nagyváradi 17. gyaloghadosztály parancsnoka, mint már megirtuk, rövid idő múltán nyugdíjba vonul. Az altábornagy, kinzó szembetegsége miatt kénytelen megválni felelősséges állásától. Április első felében hosszabb szabadságra utazik, s már nem is fog visszatérni állomáshelyére. A szokásos tavaszi szemléket már ezideig *Szankl* Rudolf dandárparancsnok végzi helyette, akit katonai körökben Csanády utódának tekintenek. A dandárparancsnok helyét hir szerint *Schmidt* Pál ezredessel, a debreceni 39-ik gyalogezred Bródban állomásozó parancsnokával fogják betölteni.

— **Egy képviselő utcai botránya.** Temesvárról táviratozzák: Ma déltájban a város legforgalmasabb részén járókelők kinos botrányok voltak szemtanui. *Hajdu* Frigyes dr., a facseti kerület országgyűlési képviselője gyanútlanul sétált az utcán, amikor egy *Steiner* Emil nevű joghallgató elébe lépett és rövid szóváltás után *arculütötte a képviselőt*. A járókelők szétválasztották a két férfit. *Steinert* állítólag családi ügyek indították tettének elkövetésére.

— **Eljegyzések.** *Buchwald* Odön és neje *Horváth* Judith leányát *Zelmát* eljegyezte *Hoffmann* Henrik, a Magy. Általános Kószénbánya rvt. főtisztviselője.

Papp János aradi ügyvédjelölt tegnapelőtt tartotta eljegyzését *Lázár* Valéria kisasszonnyal.

Görömbey István nagyváradi kir. alügyész eljegyezte szamosújvárnémeti *Dániel* Lajos dr. nagyváradi kir. ítélőtáblai bíró leányát, *Margitkát*.

— **Mahler György beszámolója.** T nap tartotta meg beszámolóját ifj. Mahler György, az újszentannai járás képviselője a kerület székhelyén. Újszentannán. A község háza előtti téren hatalmas tömeg hallgatta végig a rokonszenves fiatal képviselő beszédjét, amelyben Mahler az 1917 en tuli gazdasági önállóság és az önálló jegybank föltétlen szükségét hangoztatta. Az élénk éljenzéssel fogadott beszámoló után a népgyűlés egyhangulag bizalmat szavazott Mahlernek s üdvözlő táviratot küldött a kormányának. Ugyanekkor alakult meg Újszentannán a 48 as párt is, melynek elnökévé egyhangu lelkesedéssel *Mandl* Antalt választották meg.

— **A temesvári kiállítás aradi kitüntetettjei.** Az e hó 10-ikén megnyitott temesvári országos háziipari és amatőrkiállítás kapuit tegnapelőtt zárták be. Ugyanekkor osztották ki a díjakat is. Az Aradot érdeklő kitüntetések a következők: festményekért díjat kapott *Faller* Józsa; iparművészeti tárgyakért első díjat *Tabakovics* Danica, második díjat dr. *Prohászka* Lászlóné, harmadik díjat *Décsi* Andor, *Kopp* Erzsé, *Benedek* Etelka elismerő oklevelet *Remetei* Fülöpné, *Balázs* Ferencz. A női kézimunka osztályon művészies kivitelű kézimunkákért *diszoklevelet* kapott az Aradi városi női ipariskola; *aranyérmel* kiválóan szép és jó kézimunkákért *Magyari* Vali, *Ungár* Sarolta, *Walder* Gyuláné, özv. *Dengi* Jánosné; dicséretre méltó szép és jó kézimunkákért *ezüstérmel* kaptak *Purgly* Jánosné, *Varjassy* Árpádné, *Könczeyné* *Schmidt* Paula, *Kovácsné* *Pachta* Bella, *Ambrus* Anna,

Keller Ivánné, *Kolmann* Árminné, *Hönig* Lenke, *Marschall* Lajosné; bronzérmel kaptak dicséretre méltó kézimunkákért *Schwartz* Ilona, *Schwartz* Elischer, *Boronkay* Istvánné (Aranyág.) Elismerő oklevelet kaptak szép és jó kézimunkákért: *Obláth* Margit, *Steinitzer* Lujza, *Bene* Gizella, *Kelecsényi* Etelka, *Árpád* Hedvig, *Hermann* Gyuláné, *Melchner* Margit, *Ciaclan* Livia és *Vaszits* Lenke. Elismerő oklevelet kaptak a kiállítás sikerének előmozdítása érdekében kifejtett közreműködésért: *Varjassy* Árpádné, *Steinitzer* Jenny, *Löcs* Rezső és *Jankó* Gyula. A háziipari osztályon aranyérmel kapott az aradi árvaház kiválóan szép és tanulságos gyermekmunkáiért, ezüstérmel *Löcs* Rezsőné a gyoroki csángóvarrottas meghonosításáért, *Heim* J. szép fehérnemű varrásért és fehérhímzésért. Elismerő oklevelet kapott az aradi napközi otthon csinos gyermekjátékaiért.

— **Házasság.** *Ransburg* Sándor aradi bornyagykereskedő vasárnap kötött házasságot *Lövy* Ilonka kisasszonnyal, *Lövy* Márk apateleki birtokos leányával. Tanúk voltak: *Tisch* Mór dr. Arad város tb. főorvosa és *Halász* Géza dr. ezredorvos.

Kürt József aradi nagykereskedő vasárnap délelőtt az aradi izr. templomban esküdt meg *Freud* Ilus kisasszonnyal, *Freud* Fülöp aradi nagykereskedő leányával.

— **Elkobzott tót újság.** Trencsénből jelentik, hogy a Szakolcán Szkycsák Ferenc orsz. képviselő kiadásában megjelenő tót néppárti *Ludove* Noviny című hetilap 11-ik számát a kir. ügyészség elkoboztatta. Ez az idén már a harmadik eset, hogy a lapot elkobozzák. A 9-ik számban három, a 11-ik számban kétféle sajtóvétség miatt indított pert a kir. ügyészség.

— **Az ügyvédi kamara közgyűlése.** Az aradi ügyvédi kamara vasárnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyűlését. A gyűlést a kamara elnöke, *Szalay* Károly vezette, kit a résztvevő ügyvédek zajos ovációban részesítettek. A kamara jelentését *Schütz* Henrik dr. titkár olvasta fel. Benne a kamara nagy elismeréssel adózik az aradi bíróságok vezetőinek, és kiemeli a gyors és lelkiismeretes ítélkezést, melyet az új korszak az egész vonalon meghonosított. A közgyűlés a jelentést *Parecz* Béla dr. hozzászólása után egész terjedelmében elfogadta. Bizalmasabb természetű jelentések után a kamara megállapította a kivetendő járulékokat, mire a közgyűlés az elnök elterelésével véget ért. A közgyűlésen résztvettek:

Szalay Károly elnök, *Schütz* Henrik dr. titkár, *Parecz* Béla dr. ügyész, *Mandl* Vilmos dr. pénztárnok, *Péterffy* Antal alelnök, *Mittler* Izidor dr., ifj. *Szalay* Károly dr., *Deutsch* Izso dr., *Jegessy* Károly dr., *Tolnai* János dr., *Reisinger* Ferenc dr., *Sugár* Jenő dr., és az ügyvédi kar számos tagja.

— **A tavasz bájaiból.** A magy. kir. államasut igazgatóságától vett értesítés szerint hóakadályok miatt *Fenyvesvölgy* és *Sianka* állomások között márc. 25-étől kezdve bizonytalan időre az összes forgalmat beszüntették.

— **Halálozások.** *Scheinberger* Mór orsovai nagykereskedő vasárnap reggel Orsován hirtelen meghalt. Az elhunytban *Adler* Andor és *Lengyel* Tivadar aradi nagykereskedők apóukat gyászolják.

Szöts Ernő a pécskai járásbírósegédtelevkönyvvezetője ma reggel meghalt.

— **Pisztolypárbaj.** *Jászberény*-ből táviratozzák: *Fischer* Dezső honvédzászlóaljparancsnok ma a laktanya lovardájában pistolypárbajt vívott *Spitzer* Adolf lapszerkesztővel, mert ez sértő cikket irt ellene. A párbajnál, amely városszerte nagy föltűnést kelt, sebesülés nem történt, habár a felek háromszor váltottak golyót.

— **A szatmári árvíz.** *Szatmár*-ról táviratozzák, hogy az árvízveszedelem, amely napokon át a várost és a megyét fenyegette, ma megszünt. Az árvízvédelmi karhatalmat visszarendelték és a vészbizottságot is föloszlatták.

— **Rettenetességek.** Rigából táviratozzák: A napokban a rigai haditörvényszék tizenhat forradalmár felett ítélkezett. Tízük közülük golyó általi halálra ítélték, ez azonban igazi megváltás volt ama minden képzeletet meghaladó torturák után, melyeket el kellett tűrniök. Ugynevezett nagajkakkal verték őket és a szeges korbácsok nyomán támadt sebeket *sóval hintették* be. Ha a vádlott még ekkor sem vallott, a földre dobták, megrugdalták és végigtapostak rajta. Némelyiknek haját és a szakállát csomókban tépték ki. Spiker forradalmár testét *égő szivarokkal és cigarettákkal süttögtették.* A korbácsütések hatása olyan rettenetes volt, hogy a vádlottak végül se ülni, se hátukon feküdni nem tudtak. Többeknek közülök a legkényesebb testrészeit is *megcsonkították* vagy arcát a *lisperhetetlenségig eltorzították.* Az egész kínzási procedura alatt valamennyi vádlottat a lélegyelhetetlenebb szomjuság kizozta, mert napokkal a vallatás előtt többé semmiféle más élelmiszert nem kaptak, *mint heringeket.*

— **A hűtlen asszony.** Bartl József, aki Steiner Géza szemlaki adóbérlő felügyelője volt, 1904-ben vadházasságra lépett Galló Zsuzsanna szemlaki asszonnyal. Bár a férfi szerelemből vette maga mellé az asszonyt, sz. életében hosszabban beszélték a faluban, hogy az asszony szeretőket tart, s szívesen venné, ha a jómódu Bartl mielőbb elpatkolna. Különös véletlen, hogy kívánsága nemsokára teljesült s 1905. május 6-án Bartl József meghalt. Gyanus hírek kerültek forgalomba erről a halálesetről s lappangtak mindaddig, míg most egy feljelentés alakjában a csendőrség figyelmét is ráterelték a dologra. A legnagyobb titokban Kiss csendőrmester vezette a vizsgálatot, amelynek eredményeképp ma az aradi törvényszék egyik vizsgálóbírája egy törvényszéki orvos kíséretében Szemlakra utazott. Holnap exhumálni fogják Bartl-t, s hogy megállapítsák a halál valódi okát, belső részeit felküldik Felletár Emil orsz. vegyészhez.

— **Gyilkossággal vádolt urinő.** Kiss Manó és Lányi Ede budapesti adóárnyokok egy házban laktak. A két adótszít felesége folyton pörösködött. Ez évi január 31-én is hajba kapott a két asszony, mely alkalommal Kissné valami szőnyegdarabot hajított Lányiné után. Ezért Lányiné ura felelősségre vont a Kissné, de vesztére, mert Kissné revolvert fogott rá és fejbe lölte. A szerencsétlen urinő ma adott számot bűnös cselekedetéről a budapesti esküdtszék előtt. Az esküdtek nem bűnösnek mondták a vádlottat, mire a törvényszék *felmentő* ítéletet hozott.

— **Az „építész” cím használata.** Egy budapesti lakost, a valóságnak meg nem felelő jelző használata miatt, első fokon az előjáróság, második fokon pedig a székesfőváros tanácsa pénzbüntetéssel sújtotta, mert az illető a részéről készített tervrajzon magát építésznek írta alá, holott csak kisebb közműves munkák végzésére jogosító iparengedélye volt. A kereskedelemügyi miniszter ezt az ítéletet megváltoztatta, illetőleg a vádlottat fölmentette, mert az építészeti feladatok (tervezés és költségvetés) készítése stb. ez idő szerint sem szabályozva, sem minősítéshez, vagy engedélyhez kötve nem lévén, az építész cím használata nem lehet büntetni való cselekedet.

— **Az aradi utcák burkolata.** A város gazdasági széke tudvalevőleg pályázatot hirdetett a Thököli tér, Teleky, Szentpál, Pöltenberg- és Alsó molnár utcáknak részben aszfalt, részben kőköckával való burkolására. A pályázat ma járt le. Az aszfaltburkolatra a Magyar Aszfaltgyár r. t. és az Angol Aszfaltgyár r. t. nyuj-

tott be ajánlatot, a kőburkolatra pedig Szirmai és Társa. Pellegriny Dávid, Pellegriny József és Sztanity Mátyás aradi vállalkozók. A gazdasági szék mai ülésén foglalkozott az ajánlatokkal s tekintettel arra, hogy az ajánlatok műszaki és számítási helyességének felülvizsgálata szükségesnek mutatkozott, véleményezés végett áttette azokat a mérnöki hivatalhoz és a számvevőszékhez.

— **Érdekes oltárterítő** kerül holnap Müller József és fia aradi vegytisztító intézet József főherceg-uti üzletének kirakatába. Az oltárterítő, amely 204 éves, a dévai református egyház tulajdona. A kirakatban holnap és holnapután látható, azután vizszakúldi a vegytisztító cég Dévára.

— **Konyha- és háztartás számára.** Tudvalevőleg minden háziasszonynak büszkesége lehetőleg jó és izletes kávét az asztalra hozni. Ezért talán kétszeresen kívánatos, hogy egy újabb készítési módra utaljunk, mely kitűnően bevált. Ma már majdnem minden családban Kathreiner-féle Kneipp-malátá kávéval isznak. Ha kávémasinát nem használunk, akkor a megdarált gyarmatkávéval egyszerűen a forrásban levő malátakávéba öntjük. Keverjük meg aztán az egészet, s hagyjuk még néhány percig „nyugodni”, amire a kávé gondosan leszűrhető. Nagyobb takarékoság szempontjából a Kathreinerből mindig többet és többet vehetünk, s ennek arányában a gyarmatkávéból kevesebbet. Gyermekeknek, betegeknek és gyöngéknak ajánlatos a Kathreiner tisztán, gyarmatkávé hozzáadás nélkül, elkészíteni. Ezt hasonlóan hideg vízzel leöntjük az edényben és jól kiforrt hagyjuk. Ezt a kis fáradságot csakhamar megjutalmazza a betegek és gyöngéknél egészséges erősödése és a gyermekek virágzó kinézése.

— **Praeservatív** ideális legjobb minőségben Vojtek és Weiszlál. 201

Aradmegye — Apponyi ellen.

Az önkormányzat védelme.

Háboruszkodás a Bibics-alap miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 26.

Aradvármegye törvényhatósági bizottságát holnap, szerdán délelőtt 9 órára rendkívüli közgyűlésre hívták össze 15 sürgősebb természetű ügy letárgyalására. A közgyűlési meghívóban 2. és 3. pontul a következő tárgyak szerepelnek:

2. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter ur 82207—906. számú leirata a Bibics-ösztöndij adományozása tárgyában hozott 315—906. kszg. számú közgyűlési határozatra.

3. Felterjesztés a Bibics-féle alap ösztöndij-állomásai számának felemelése tárgyában.

A vármegye közönsége a száraz közgazgatási stílusnak e tipikus soraiból nem is sejtí, hogy milyen erős konfliktusba keveredett a vármegye a vallás- és közoktatásügyi miniszteriummal a Bibics-alap ösztöndíjainak adományozása ügyéből. Az összekülönbözésnél az igazság a megye álláspontján van és ezért Aradvármegye állandó választmánya mai ülésén ki is mondotta, hogy nem hajlik meg a kultuszminiszterium leirata előtt, hanem a Schill József főjegyző által kidolgozott terjedelmes elaboratumokban fölvilágosítja Apponyi Albert gróf minisztert rendeletének sérelmes voltáról, újból kéri a megye félremagyarázhatlan adományozási jogának tiszteletben tartására, valamint arra is, hogy a megnövekedett Bibics-alapból az eddigi 20 helyett 40 ösztöndíjat létesítsen.

A megye és a kultuszminiszterium konfliktusáról az alábbi tudósításban számolunk be:

A Bibics-alap három ösztöndíját Aradvármegye törvényhatósági bizottsága az elmúlt évben tartott rendes közgyűlésén Haszlinger Lajos, Brück Gyula és Strasser József középiskolai tanulóknak adományozta. Az erről szóló határozatot jóváhagyás végett fölterjesztették a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, amelyet az alapítólevél értelmében csak az a jogositvány illet meg, hogy felülbírálja, vajjon az alapító rendelkezéseinek megfelelően történt-e az adományozás. A kultuszminiszter tehát csak abban az esetben semmisítheti meg a határozatot, ha a vármegye nem tartotta be az alap szabályait. A fölterjesztés idején a miniszteri székben még Tost Gyula ült, aki a vármegye meglepetésére, nem hagyta jóvá az adományozási határozatot, hanem leiratában arra hívta föl a megyét, hogy adja meg az egyik ösztöndíjat valami Beke nevezetű ifjunak, aki nem is pályázott, de akinek atyja álatenyésztési fölügyelő és protekció révén akarta megszerezni az ösztöndíjat.

A leiratra a vármegye közgyűlése olyan határozatot hozott, hogy *mindenben fölmenti az előbbi rendelkezéseit* és ezeken nem hajlandó semmitsem változtatni. E határozatot ismét fölterjesztették a közoktatásügyi miniszteriumhoz, amelynek vezetője ekkor már Apponyi Albert gróf volt. Az alkotmányos miniszter azonban époly kevéssé respektálta a vármegye független intézkedési jogát, mint a darabont és leiratában *ragaszkodott az elődje által elrendelt meg-hagyásokhoz.*

Ezt az újabb leiratot ma tárgyalta a megye állandó választmánya, amelynek ülésén Schill József főjegyző ismertette javaslatát a sérelmes rendelet ellen. A terjedelmes, nagy képzettséggel és gondossággal készített elaboratum kifejti, hogy a megye adományozási jogát csak az alapító levél rendelkezései, nem pedig a miniszter intézkedései korlátozzák és ezért ragaszkodják a vármegye előző határozataihoz, amelyeknek megsemmisítése egyértelmű a megye önrendelkezési jogának megsértésével. Schill főjegyző bemutatta másik javaslatát is, amelyben a megye kéri a miniszteriumot, hogy céltalan a Bibics-alapot kamatoztatással továbbra is szaporítani és sokkal inkább megfelelőbb az alapító intencióinak, ha újabb 20 alapítványi helyet létesítenek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Essex gróf, dráma. Jászai Mari vendég-főléptével (B. éreletszűnet)
Csütörtök: Szent Anna, tragédia. Jászai Mari vendég-főléptével (C. tér elszűnet).
Péntek: Nincs előadás.
Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap: Délután: Peleskei nótárius, bohózat Este: Vigaszvegy, operetta. (Berlet C.)
Hétfő: Délután: Deryné ifjasszony, színmű. Este: János vitéz, operetta. (Berlet A.)

* Jászai Mari. Wilde Oszkár aforizmái Jászai Mari ajkairól hallva a legabszolútabb gyönyörűség, melynek illusztrálására Wilde Oszkárnak még egy aforizmával kellett volna megajándékozni a világot. Mrs. Eryllyne, Jászai Mari alakításában a művészet szuperlatívusza, ahol a színjátszás felolvad az egyéniségben; ez nem szerep, hanem karakter, melynek szavakat adott Wilde, egyéniséget Jászai, csupa erő, ideg, igazi asszony. Lady Windermere legyezőjét Jászai Marival Mrs. Eryllyne szerepében már ismeri az aradi közönség. Sem a darab, sem Jászai mesteri alakítása nem új, csodáltak a multban, csodálattal adóztak neki ma este is. A közönség, mely zsufolásig megtöltötte a színházat, az elragadtatás tüntető tapsaival ünnepelte Jászait, kinek nemzetiszín szallagos ba-

bérágot nyújtottak át. Az előadás egyike volt a legjobb és leggondosabbaknak. K. Kápolnay Juliska kitűnő Lady Windermere volt. Nagyon jók voltak Benkőné, H. Harmath Józsa, Ujf Kálmán, Dolly Lajos, Keszler Ede. Szathmáry Árpád pompás alakot mutatott be lord Lorton szerepében. H. G.

A filharmonikusok koncertje. Az aradi filharmonikusok harmadik és utolsó hangversenye, amelyet vasárnap délután tartottak meg a Fehér Kereszt nagyertermében, méltó befejezése volt a filharmonikusok ezidei nyilvános szereplésének. A hangversenyt Schubert „Rosamunde” operájának nyitánya vezette be, amely után Beethoven 2 ik D dur szimfóniája következett. A közel háromnegyed óráig tartó hatalmas munkát kifogástalan előadásban, precíz összjátékban hallottuk; második részét, a „Larghetto”-t és a harmadikat, a „Scherzo”-t oly finom interpretálásban, dinamikus hangsúlyozásban adták elő, hogy valóban semmi, de semmi kivánni valót nem hagytak maguk után. Ez áll Bizet: „L'Arlésienne” jének első koncert-suitjéről is, amelynek különösen második „Minuetto” és a negyedik „Carillon” részével arattak nagy sikert. A filharmonikusok anyagi áldozatot nem ismerő buzgósa-guknak köszönhetjük a hangverseny speciálitását: Mooshammer Román tanár, a budapesti Opera zenekara tagjának művészi hárfajátékát. Speciális ez, különösen a vidéken, ahol vagy egyáltalában nem, vagy csak nagyon közepes hárfajátékot találhatni. Händel: „Arioso”-ját és Bach első Praeludiumát Gounod „Meditation”-jával adták elő a filharmonikusok, Mooshammer tanár hárfakiséréte mellett. Mindkettőben elsősorban a művészi hárfajáték az, amit ki kell emelnünk, de ki kell emelnünk a filharmonikusok játékát is, akik minden tekintetben igyekeztek méltók lenni a művész-vendéghez. Különösen a Bach Gounod Meditation-ja után, amelyben a zenekar az Áriát, a hárfá pedig a Praeludiumot játssza, szünni nem akart a lelkes taps, úgy, hogy második részét meg kellett ismételnünk. A hangverseny utolsó pontját, Goldmark: „Sába királynője” című operájának „Ünnepi bevonulási indulóját” mi is utoljára hagyjuk, jóllehet első helyen kellett volna említenünk, mert — eltekintve Mooshammer tanár számaitól — a legsikerültebb, legfényesebb pontja volt a műsornak. Precíz tempó és ritmus, figyelmes kidolgozása a témáknak, a széles, terjedő polifóniák közül fel-felcsillámló melódiák, motívumok finom és mindig helyes hangsúlyozása tették lehetővé, hogy a közönségnek páratlan műélvezetben volt része. Hogy a filharmonikusok nemcsak jól, de kifogástalanul játszottak, annak bizonyossága, hogy a közönség a meglehetősen nehézkes témákban rejlő hangulatokat, érzelmeket megértette. És bizonyossága az a lelkes taps és szóbeli elismerés, amely a közreműködőknek a közönség részéről kijutott. A vasárnapi hangversennyel Aradváros művészi eseményekben egygye gazdagabb lett. De gazdagabb lett siker és dicsőség tekintetében maga az egyesület is.

Jövő hó 7-én a filharmonikusok népszerű hangversenyt tartanak, amelynek műsorát a három előbbi hangverseny legsikerültebb számaiból állítják össze. Az érdekes műsor és a mérsékelt helyárak (3, 2 és 1 korona) már eleve biztosítják a népszerű hangverseny sikerét. G. A.

Szerződöttes. Ujf Kálmán, az aradi Nemzeti színház rokonszenves, tehetséges fiatal tagja ösztölkézve Farkas Ferenc dr. szabadkai színigazgató társulatához szerződött naturburenak.

Románia lángokban.

Véres ütközetek.

Bukarest ostroma.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, március 26.

A romániai polgárháború a mai nappal világtörténelmi jelentőségű eseménnyé nőtt. A pogromnak indult lázongásból rettentően komoly belviszály lett. Véres ütközetek folytak le, ahol százak maradtak a csatatéren s magát az ország fővárosát is fenyegetik már a lázadó hordák.

Távirati jelentésünk:

Az új kormány

Jassy, március 26. A nagy tehetetlenségnek és kapkodásnak, amelyet a kormányzat a rohamosan elharapódzott lázadással szemben elárult, csakugyan áldozatul esett a kabinet. A királynál sürgős tanácskozás volt, amely két óra hosszat tartott. A tanácskozásban résztvettek az összes pártok vezetőemberei.

A konzervatívok elvesztették a talajt, a miniszterek mindannyian lemondójak. A liberálisok győztek s uralomra jutottak. Az új kabinet Sturdzával az élén veszi át a gyepőt a veszedelmes helyzetben. Új választás lesz.

Bukarest, március 26. A kormány megalakítása biztosítva van, de az ország minden részéből beérkező hírek azt mutatják, hogy a fölkelés minden irányban terjed. A helyzet vigasztalan. Szakértők állítása szerint Romániát, ha az agrárzavargás még néhány napig tart, súlyos gazdasági válság fenyegeti.

Bécs, március 26. A lapok jelentik Bukarestből: Az új kormány az össze; prefektusokat felmentette a szolgálatból és újakat nevezett ki helyükbe, továbbá kiáltványt bocsátott ki a lakossághoz, amelyben egy Rural-bank alapítását jelzi, amelynek célja lesz, hogy állami birtokokat vásárol és azt a parasztnak bérbeadja. A kiáltvány ezenkívül megígéri, hogy a kormány a parasztnak súlyosan terhelő adókat meg fogja szüntetni. Haret és Mortsun miniszterek Moldvába utaznak, hogy a parasztnak személyesen interveniáljanak. Tegnapelőtt Galac városba akartak a parasztnak benyomulni, hogy a kikötőt szétrombolják és a középületeket felgyújtják. A kirendelt katonasággal összeütközésre került a dolog, amelynek 25 paraszt esett áldozatul.

Bukarest, március 26. A Strudza-miniszterium tegnap este 5 órakor tette le a hivatali esküt.

Vér és tűz.

Bukarest, március 26. Teneora kerületében a lázadó parasztnak elfogtak egy bérlet, petroleummal leöntötték és megakarták gyújtani, de megkegyelmezték neki, amikor tízezer frankot fizetett, de a birtokot felgyújtották.

Turnu Magureliben rabolnak és gyujtogatnak. A vidékről alig érkezik hír, mert a cenzura visszatartja a táviratokat. A Moldva északi vidéke nyugodt. Jassyban a börtönök megteltek s az újabb foglyokat dél felé szállítják.

Nonoleca faluban rémséges a pusztulás. Bogsani népe föllázad. Danciu felgyújtották; egy Schächter nevű kereskedőnek kiszúrták a szemét. Budesti falu romokban hever. Galac közelében véres összeütközés volt a katonaság és a parasztnak között.

Bukarest, március 26. A parasztforradalom kiterjed már egész Romániára. Alsó Romániából borzasztó híreket jelentenek. A többi között Turnu-Begureiliből azt, hogy a behívott

tartalékosok megtagadták följobbvalóik parancsainak teljesítését. Siniceában több ezer paraszt várta a vonatot, amelylyel a tartalékosokat szállítják. Amikor a vonat megérkezett, a parasztnak az első és másodosztályu kocsikat összetörték és a vonat vezetőjét megöléssel fenyegették, ha nem állítja meg a vonatot a busesti állomáson. Ezen az állomáson azután a tartalékosok csatlakoztak a fölkelőkhez és velük együtt mentek Alexandriába s utjukban az összes házakat és birtokokat elpusztították.

Szófia, március 26. A bolgár dunai városokból jelentik: Turnu Magureliben két nap óta 6000 felkelő paraszt fenyegeti, tanítók és lelkészek vezetése alatt. A város környékében az uradalmakat felgyújtották. Tegnap óta a giurgievoi kerület is fellázadt. Magát Giurgievo várost is a felkelők fenyegetik. A giurgievoi polgármester Ruscsukba menekült.

Szófia, március 26. A Rachovo, Cisztovo, Nikopoli és Ruscsuk állomásokról érkező jelentések szerint az odaérkező román menekülők barátságos fogadtatásban részesülnek. A kormány utasította a hatóságokat, hogy a zsidókat is bocsássák be nehézségek nélkül, bár ezeknek bevándorlását a törvények is korlátozzák. A romániai Dunapart mentén több falulángokban áll.

Szófia, március 26. Turnu-Magurelliben a fölkelők élén többnyire papok állanak. A gyalogság, amely a fölkelőkkel szimpatizál, itt is megtagadta az engedelmességet. A fölkelők több embert megöltek, köztük a milliomos Virsoniant.

Ruscsuk, március 26. A városból látni lehet az égő falvakat a román parton.

300 halott, 800 sebesült.

Bukarest, március 26. Az ország összes vidékeiről rendkívül aggasztó rémhírek érkeznek. Az egész ország parasztsága teljes lázadásban van. Különösen vészes híradások jönnek Alessandra prefektura területéről, ahol a parasztnak valóságos rémtetteket művelnek. A hatóságok minden erejüket és tekintélyüket elvesztették. A lázongó tömegek fosztogatva járnak faluról-falura, utközben mindent lángba borítva. A katonaság és a parasztnak között Alessandriában véres összeütközés történt. A katonák csak nagy nehezen tudták a parasztnak elűzni. Később a parasztnak új támadást kíséreltek meg s valóságos csata fejlődött ki, melynek sok halottja és sebesültje van. Az ütközet folyik.

Cernovita, március 26. A galaci véres ütközet részleteiről a következőket jelentik: Tegnapelőtt 3000 felfegyverkezett lázadó hatalmába akarta keríteni Galac városát. A város előtt csak kis számú katonaság állott. A lázadók elűzték a katonákat és behatoltak a város elő részébe, ahol fosztogatni kezdtek. Erre három zászlóalj katonaság érkezett rohamlépésben a parasztnak ellen. A lázadók kődobásokkal és revolverlövésekkel fogadták a katonákat, akik erre több sortűzlet adtak. Mindkét oldalról számos halott és sebesült maradt a helyszínen. Heves csata után nagynehezen sikerült a lázadókat visszazorítani.

Alig telt el azonban pár óra, reggel 4 órakor a parasztnak új csapatokkal megerősítve visszatértek és újból ostrom alá vették a várost. Új csata fejlődött ki. A parasztnakat visszaverték. Ezek azonban nem csüggedtek s nyolc órakor, majd 11 kor ismét megkísérelték a város bevételeit. Leghevesebb volt az ütközet 11 órakor. Hivatalos jelentés szerint az ütközetnek 60 halottja és 300 sebesültje van. Szavahihető magánforrások azonban a halottak számát 300-ra, a sebesülteket 800-ra teszik.

Bukarest ostrom előtt.

Bukarest, március 26. A parasztek óriási tömege a főváros ellen indult. A városban nagy pánik uralkodik. A megdöbbenés óriási. A körülfekvő vidék valamennyi parasztja egyesült a főváros megostromlására. A város előtt tízezer katona áll. A katonaság a legszigorubb utasításokat kapta. Az ostromlásra indult tömeg számát még nem ismerik. Rettentő vérengzésektől tartanak, mert úgy a gyalogságnak, mint a tüzérségnek parancsa van, hogy *kíméletet nem ismerve* zuzza össze a lázadók seregét. Ha az ostrom megkezdődik, a következmények kiszámíthatatlanok. A királyi palotát nagyszámu tüzérség őrszi. A helyzet a lehető legvisszatasítósabb.

A vonatrablók szövetkezete.**A gyilkos apa.****Rablóbanda a fővárosban.**

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 26.

Az elmúlt ősszel és télen valóságos rablóbandák lopkodták a szenet a budapesti pályaudvarokon. Az utolsó hetekben, mint az *Aradi Közlöny* is megírta, olyan merészek lettek, hogy hamis váltóállítással megállítottak egy vonatot, lerakták róla a szenet és az éjszaka homályában elszállították. A rendőrség tehetetlen volt a rablók szemben. Most a véletlen rávezetett a rablóbanda nyomára és sikerült valamennyit elfogni.

A rablóbandának rémregénybe illő munkájáról és az elfogatásáról az alábbi távirat szól:

A budapesti rendőrséghez nap-nap után jelentések érkeztek lopásokról, melyeket Kispeszt, Újpest és Rákospalota környékén követtek el. Tavaly nyáron tűntek fel először a rablók, a mikor is gyümölcsösöket fosztogattak ki, virágágyakat tettek tönkre és minden elemelhetőt elloptak. Ősszel a kőszénraktárakat kezdték fosztogatni. Az államvasutak nyílt kőszéntelepein garázdálkodtak és sok kőszéneltartást ellopottak. A rendőrség több ízben *revolverharccokat* vívott a rablókkal, akik közül többen megsebesültek, de mindig sikerült nekik a sötétség leple alatt elmenekülni.

A multkoriban tilosra állított jelzővel megállították a vonatot, kifosztották és elszállították a szenet. A rendőrség megindította a nyomozást, amely azonban eredménytelen volt. A napokban arra vetemedtek, hogy a telefon és távirathuzalokat megrongálták és a sodronyokat elvitték. Akkor csak annyit láttak, hogy a sodronyokat teherkocsin elszállították Angyalföld irányában.

Tegnapelőtt a Nyugoti pályaudvar rendőri kirendeltségénél egy 15 éves rongyos fiu jelent meg és elmondta, hogy ő ismeri a vasuti rablókat, de nem meri őket megnevezni, mert attól fél, hogy megölik. A fiut megnyugtatták, mire elmondta, hogy a rablók névszerintezek: Szamoczky Mihály, Totuka Ede, Kratek Sándor, Zeitzer József, Szamek Károly, Sánta József és Fekete András. A vezetőjük egy Nimcs János nevű ember, aki nemrég jött ki a börtönből, ahol 5 évi büntetését leülte.

A kis fiut bekisérték a főkapitányságra. A rendőrök és detektívek széjjelmentek a városba és az egész bandát elfogták.

A fiu a főkapitányságon beszédesebb lett és elmondta, hogy ő Szamoczky János, a tartóztatott Szamoczky Mihály öccse. Március 2 ikán elment, hogy fészkeket emeljen ki az

újpesti vasuti töltés mellett. Amint ott járt, látta, hogy egy ember felmászott a táviró póznára. Nimcs Jánosra ismert az emberben. Meghuzódva látta, hogy Nimcs leszakítja a drótot. Alig kezdett romboló munkájába, amikor egy 6 éves fiucska közeledett Nimcs felé aki dühös lett és elkergette a kisfiut, aki a törvénytelen fia volt. A kisfiu erre azt mondta, hogyha elkergeti, feljeleníti a rendőrnek. Nimcs erre olyan éktelen haragra lobbant, hogy felkapta hat éves fiát és *úgy vágta a vasuti sínkre, hogy rögtön meghalt.* Nimcs ezután a fiu holttestét a bozótba ázott verembe rejtette.

A rendőrség kiment a megjelölt helyre és tényleg vérfoltokat talált, de a fiucska holttestére nem akadt, mert Nimcs időközben elvitte, hogy a gyanut elhárítsa. A rablók most a rendőrség fogházában vannak.

TÖRVÉNYKEZÉS.**A macedoniai gyomor.**

Arad, március 26.

Egy Macedóniából Magyarpécskára szakadt atyafi sulyos testi sértési ügyét tárgyalta ma az aradi kir. törvényszék. *Kabdor Vurga* Györgynek hívják ő kigyelmét s egy korcsmai virtus következtében került a vádlottak padjára.

Az eset Magyarpécskán 1906. május 4-én történt. Forrón tűzött le a tavaszvégi nap s Kabdor Gyuri keservesen konstatalta, hogy míg a torka szomjuságtól ég, a zsebében egyetlen egy fillérje sincsen. No de ő nem az a gyerek, akit az ilyesmi zavarba hoz. Kapta tehát magát s merész elhatározással beállított *Kiel* Julianna korcsmájába és sört kért. Ahogy nőtt az asztalon a sörösüvegek száma, azonképen emelkedett Kabdor Gyuri széles jókedve s a *tizennyolcadik* üvegnél már annyira elragadta a mulatság heve, hogy törni, zuzni kezdett. Megkapott a nyakánál egy sörös palackot s úgy teremtette a földhöz, hogy ezer darabra tört. Miután ezt a gyönyörködtető műveletet megismételte s még vagy két üveg sört bevágott, kijelentette, hogy ő fizet. Kijelentette pedig olyan lelki nyugalommal, mintha minden zsebe színültig lenne bankóval megtölve. A korcsmárosné szolgálatkészen lejtett a finom vendég elé s krétával a kezében kicirkalmazta az asztalon, hogy beleszámítva az eltört két sörös üveget, a mulatozás ára körülbelül hét korona. De erre komolyan felfortyant a finom vendég. A sör ára ellen ugyan nem volt kifogása, de az eltört sörös üvegeket sehogy sem akarta akceptálni a számlán. A nézeteltérés kezdett mind veszedelmesebb és lármásabb lenni, s mikor a korcsmárosné már a legfelsőbb régiókban tartott. Kabdor Vurga György megmutatta, hogy okos ember, s minden további indokolás nélkül *távozott.* Igen ám, de sem sört, sem üveget nem fizetett ki s így érthető, hogy *Kiel* Julianna, a korcsmárosné és *Gróza* András, aki szintén ott iszogatótt, utána szaladtak, s nem a leghizelgőbb szavak közt követelték, hogy fizessen. Miután tulságosan okvetlenkedtek, s már-már galléron fogták, elő kapta a bicskáját, s azzal védekezett. E közben arra vetődött *Ruttkai* Béla, aki látván a korcsmárosné veszedelmes helyzetét, a segítségére sietett, de ráfizetett a lovagiasságára, mert Kabdor úgy találta melleszurni, hogy azonnal összeesett és 20 napig nyomta az ágyat.

Ezért az esetért állt ma törvényt az atyafi, aki természetesen mindent kereken tagadott. A tanuk azonban rávallottak, s a *Ruttkai* Béla sebesüléséről felvett orvosi látlelet se volt kismiska. Kabdor látta, hogy nincs menekülés és végül mindent bevallott.

— Mondja csak Kabdor — kérdi a kihallgatás végén az elnök, hogy az ördögbe tudott maga egy ültiben 20 üveg sört meginni?

— Hja — mondja ő, miközben csak úgy csillog a szeme a dicsőségtől — *az én gyomrom macedoniai gyomor!*

A bíróság azonban nem volt tekintettel erre a kétes értékű dicsőségre s egy hónapi és 10 napi fogházra ítélte a nevezetes gyomru férfiut.

§ **Elítelt ügynök.** Csak a napokban közöltük, hogy *Schrenczel* Soma másológép ügynök *Nemes* László makói újságíró a makói városi iktatói hivata ban arcul ütötte. *Nemes* László a büntető bírósághoz fordult elégtételért. Az ügyet ma tárgyalta a makói járásbíró. A tárgyalást vezető *Vasvári* Ede járásbíró előbb békés megegyezésre szólította fel a feleket, mire *Nemes* kijelentette, hogy hajlandó a vádja alól elállni, ha *Schrenczel* az összes makói, az aradi és szegedi lapokban bocsánatot kér, ezenfelül 100 koronát ad az újságírók szövetsége javára. A vádlott a nyilatkozatokat hajlandó lett volna közöltezni, azonban 50 kor-nál magasabb összeget adományozni nem akart. Ekkor megkezdődött a tárgyalás. A vádlott cselekményét beismerte, büntetlen előéletével, izgatott kedélyhangulatával védekezett, amelynek oka a Makói Hirlapban a gép ellen közölt két cikk volt. Azzal is védekezett, hogy *Nemes* László őt megakartta zsarolni. *Nemes* László erre felemlítette, hogy a „Budapesti Hirlap” közölt 4—5 hónappal ezelőtt egy esetet, amelyben ugyancsak *Schrenczell* játszik szerepet, aki Brassóban hasonló módon támadott meg orvul egy odaváló újságíró. A zsarolást tagadta. A bíróság, miután a vádlott cselekedetét beismerte, őt 10 napi fogházra, átváltoztatható 100 korona pénzbüntetésre ítélte és a 380 korona eddigi eljárási díjban marasztalta el. Enyhítő körülménynek vették vagyontalanságát, bűnbánását és büntetlenségét.

§ **Leányrablás.** *Triff* Péter már régebben szemet vetett *Mihucz* Lénára, egy jóképű muszkai leányra s folyton azon mesterkedett, hogy lopja be magát a szeretett lány szívébe. A dolog azonban igen nehezen ment, mert a leány eszes és számító volt, s jól tudta, hogy nem érdemes olyan legényhez oda kötni magát, aki még katonasor előtt áll. Egy szép napon tehát kiadta az utját a szerelmes legénynek, aki azonban nem tágitott, s végül arra határozta el magát, hogy elrabolja szíve horgyét a szülői házból. Mult év november 25-én este nyolc órára tervezte a dolgot, s azzal az ürügygel, hogy még egyszer beszélni akar a leánnyal, beállított *Mihucz*ékhoz. Elég illedelmesen viselte magát, s néhány percnél beszélgetés után menni készült, megkérte azonban a leányt, jöjjön ki vele egy szóra az udvarra. A leány gyanutlanul kijött. Alig beszélgetett néhány szót a legény-nyel, *Triff* Péter barátjával *Kilb* Péterrel, aki ott ólálkodott az udvaron, telkapták a leányt, kivitték az utcára s feltették a kapunál álló szekérre. A leány rugott, kapálódzott és kiabált, mire az egész környék összeszaladt, de csak *Moer* Péternek volt annyi bátorsága, hogy a leány segélyére siessen. *Triff* Péter azonban ezt úgy mellbe ütötte, hogy leesett s aztán a kocsi-val gyorsan elhajtottak. A lovakat *Kilb* hajtotta, míg *Triff* befogta a leány száját, hogy ne tudjon kiabálni. A kocsi-val elhajtottak *Agrisra* Domonkos Avram házához, aki a legénynek valami rokona, s akit szintén beavattak a tervbe. Itt azonban a leány egyre sirt és jajgatott, elannyira, hogy megesett rajta a szíve *Triff* Péternek s még az éjjel vissza vitték a leányt *Muszkára* a szüleihez. Ennek a leányrablási esetenk utolsó előtti felvonása ma játszódott le az aradi törvényszék előtt, ahol *Triff* Péter és *Kilb* Péter személyes szabadság megsértése miatt álltak törvényt. A legények tagadták, mintha ők elrabolták volna a leányt, s tanukat jelentettek be arra nézve, hogy a leány már jó előre megadta beleegyezését a szökésre. Miután a sértett tanui nem bizonyították minden kétséget kizárólag, hogy erőszakkal vitték el gyanusítottak a leányt, a bíróság elrendelte a bizonyítás kiegészítését s e célból a tárgyalást elhalasztotta.

Tavaszi újdonságok női felöltők és Cosztümökben

RADÓ GYULA áruháza Andrassy-tér (szemben az új minorita templommal.) 756

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Uj-Arad, március 26.

Még mindig télies jellegzetű az időjárás, a verőfényes szép tavaszi napok késnek; pedig mezőgazdasági szempontból már nagyon üdvös lenne a jó idő.

A gabonaüzlet a szilárdság jegyében áll, kérdés azonban, hogy így marad-e.

A mai piacon elkelt:

500 - 600 mm. buza 7.—7.20.

200 - 300 mm. tengeri 4.55—6.5.

Budapesti áru- és értéktözsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 26.

Kevés üzlet, 5 fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	7.86—7.87	7.84—7.85
Buza októberre	8.25—8.26	8.24—8.25
Rozs áprilisra	6.70—6.71	6.59—6.60
Zab áprilisra	7.81—7.82	7.80—7.81
Uj tengeri	5.37—5.38	5.33—5.34

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

Serdülő leányok

sokszor vannak ráutalva egy erősítő szerre, hogy a természetet támogassák és hogy fejlődésüknek sokféle nehézségeit legyőzhessék. A Scott-féle Emulsio, mely alphosphorsavas méz és nátron hozzáadásával a gyógycsukamájolajból készül, mindenkor a legkitünőbb és legmegbízhatóbb erősítő szernek bizonyult. Kizárólag a legjobb anyagokból gyártják és a sajátos Scott-féle eljárás következtében oly jóízű és könnyen emészthetővé válik, hogy a legcsekélyebb emésztési zavarokat sem okozza, sőt ellenkezőleg, rendezi az emésztést és gerjeszti az étvágyat. A Scott-féle Emulsio ennél fogva sokkal hatásosabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A Scott-féle Emulsio valóságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy. 4000

SCOTT-féle EMULSIO

minden gyógyszertárban kapható.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Ifj. M. K. (Arad) Kis szatirája olvasása után igen rosszul éreztük magunkat. Sziveskedjék tudomásul venni, hogy a tavasz az ön verse nélkül is megérkezik; az önhöz hasonló költők pedig az ön verse után is írnak tavaszi dalokat. Mindezek szerint ön teljesen hiába fárasztotta magát. De minket is.

Vidéki tudósítóink karát *ujraszervezzük*. Ismételtel felkérjük azon t. tudósítóinkat, akik a tisztjüket továbbra is meg akarják tartani, sziveskedjenek erre vonatkozólag *mielőbb nyilatkozni*, nehogy az illető községben mást bizzunk meg a tudósításal. — ami természetesen maga után vonná a régi

tudósító *tiszteletpéldányának beszüntetését*. Felkérjük egyúttal azokat is, akik oly községből ajánlkoznak tudósítóul, ahonnan eddigelé levelezőnk nincs: sziveskedjenek ajánlataikat minél előbb hozzánk juttatni.

IDEGENEK ARADON

Március 26

Központi szálloda. Lehoczky János okleveles jegyző Csanádpalota. — Berkovics Ferenc kereskedő Tótkomlós. — Miklós Jenő cégvezető Budapest. — Fein Oszkár kereskedő Alvinc. — Schönfeld Ede kereskedő Tolcsva. — Vajda Gerő fakereskedő Budapest. — Adelman Géza dr. ügyvédjelölt Budapest. — Sosti Pál magánzó és neje Szeged. — Czégka Zdenko dr. ügyvéd Világos. — Kugel Dezső dr. ügyvéd Lugos. — Stein Zsigmond kereskedő Apátfalva. — Sélly Péter főgimnáziumi tanár Békéscsaba. — Récsy Ede dr. ügyvéd Kula. — Rodosi Simon kereskedő Budapest. — Schostal Konrad kereskedő Budapest. — Rauchbauer Sándor malomtulajdonos Ujszentanna. — Friedman Albert kereskedő Sátorlajuhely. — Benedikti Jenő mérnök Nagylak. — Orendi Vilmos lapszerkesztő Temesvár. — Kacsics Károly plébános Bogaras. — Jászay Mari színesző Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Dirle László körjegyző és neje Silingyia. — Korek Kálmán földbirtokos Kujed. — De Margina Ursi János birtokos Nagyszében. — Hotletnig Hugó gyáros Lipcse. — Carrer Károly igazgató Stettin. — Sinek Emil kereskedő Berlin. — Dettljens Frigyes kereskedő Stuttgart. — Siklós Andor hivatalnok Békéscsaba. — Nádor Imre hivatalnok Nagyvárad. — Horváth Sándor lelkész Szeged. — Szigeti József dr. orvos és neje Cegléd. — Somogyi Antal plébános Nagyvárad. — Müller Zsigmond bérlő Karlova. — Galyas Kálmán ügyvédjelölt Szeged. — Sebestyén Iván és neje Módos. — Klein Sándor kereskedő és neje Déva. — Gera Sándor és családja Vajdahunyad. — Krekovic Miklós hivatalnok Zágráb. — Flesch András kereskedő Budapest. — Bárány József hivatalnok és neje Orsova. — Horváth Len e igazgató és leánya Debrecen. — Fischer Mátyás magánzó Kolozsvár. — Schuler Ignác utazó Budapest. — Philipp Zsigmond utazó Budapest. — Adelsberg Miksa utazó Budapest. — Herczföld Károly utazó Budapest. — Stern Herman utazó Budapest. — Steinitzer Mór utazó Budapest. — Csillag Mór utazó Budapest. — Ehrenfeld Herman utazó Budapest. — Klein Simon utazó Budapest. — Berghoffer Károly utazó Bécs. — Grünberg Lajos utazó Bécs. — Klein Miksa utazó Bécs. — Schattelesz Henrik utazó Bécs. — Rózsa Andor utazó Bécs. — Szántó N. utazó Bécs. — Stark Vilmos kőfaragó Szeged.

Nemzeti Színház.

B) bérletszűnet B) bérletszűnet.

Szerdán, 1907. évi március hó 27-én:

JÁSZAY MARI mint vendég:

Essex gróf.

Történelmi dráma 5 felvonásban. Irta: Laube Henrik. Fordította: Szigeti Ede.

SZEMÉLYEK:

Erzsébet	Jászai Mari.	Southampton	Delli Lajos.
Essex gróf	Keszler Ede.	Rutland	Kápolnai J.
Burleigh	Marházi M.	Nottingham	Harmath J.
Nottingham	Várnai Jenő.	Ralph	Szathmári A.
Raleigh	Hunyadi J.	Jonathan	Kulcsár L.

Közdete este 7 órai órákor.

NYILTTER.*

Nyilvános köszönet

„Hollandi” életbiztosító rtsg. magyarországi vezérigazgatójának

Budapesten.

13 hónappal ezelőtt néhai férjem, Kaliczky Zsigmond 2500 korona erejéig biztosította magát. Március havában, tehát rövid 1 év után meghalt.

Március 14 én a szükséges iratokat intéztüknek beküldöttem és az aradi képviselőségük: *Kosztka Emil* ur a mai napon, tehát 12 nap mulva, *Faltler István* temesvári felügyelő jelenlétében az összeget kifizette.

Ezen pontos lebonyolításért nyilvános köszönetemet fejezem ki azon ígérettel, hogy én a

Hollandi életbiztosító társaságot

mindenkor és mindenkinek a legmelegebben ajánlani fogom.

Előttünk

Tisztelettel

Van der Wenne János. özv. Kaliczky Zsig.-né tanu. szül. Szigethy Mariska.

Kiss János, tanu.

925

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkészén,

Porosz Salon-készén,

Porosz Légszesz Pírszén

és Porosz Dió-Pírszénben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, árapos, jól kiégetett

Bükkfa-szén

állandóan nagy mennyiség készleten.

Jakaréktűzhelyben ajánljuk a köszöntüzelet. Számos előnyök s jelentékenyen olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítását saját kocsijaikkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plombázott zsákokban** eszközöljük. 168

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 139. sz.

Harisnyák, Matróz-ingek, Gyermek-lábtyük (Sockerl),

394 elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott árak mellett
Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. 3 szó: „Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.”

URAK!!!

Öltöny és felöltő szöveteket előnyösen csak a kizárólagos posztó gyári raktárban vásárolhatnak.

Nagy megtakarítás! Szolid kiszolgálás!

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon sz. 475

Harisnyakötőde

Andrássy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll. 800

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legszebb kivittel s a legújabb divat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakancs vagy csizma** elkészítését elvállalom, azon reménnyel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

Wolf János.

586

Mezőhegyesi ménes birtok igazg.-tól vásárolt

prima csiraképes

m u h a r m a g

bármilyen nagy mennyiségben kapható métermázsanként 15.50 koronáért Mezőhegyesi állomásra szállítva.

Eliás A. és Fia

gabona ezégnél Pécska.

920

Kiadohivatalunkban nagyobb mennyiségű

file (nemez)

ipari cé'okra jutányos áron eladó.

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

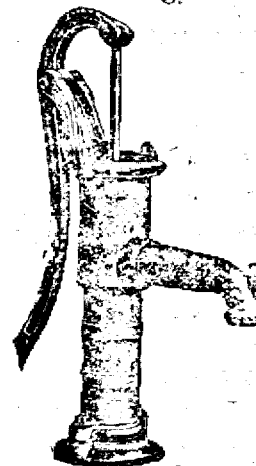
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár' árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolcé cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátlanságok szonnal továbbíttatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beü gummirozott kenderesövek legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely más vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

m. királyi szabadalmazott tüzi fecskendő és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5--6. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett.

Alapított

1860.

MÜNZI

Állami távbeszélő

213.

kalap és uri-divat üzlete Arad.

A cs. és kir. 33. gy. ezred tisztikarának szállítója.

Kirakataimban állandóan a legizlésebb divat-ujdonságok kiváló olcsó árak megjelölésével láthatók!

Színes divat ing redős mell (baltiszt utánzat) darabja . . . K. 3-30

Színes divat turista és utazó ing (baltiszt utánzat) darabja . . . K. 3-30

Színes divat turista és utazó ing (angol zephir) darabja . . . K. 4-40

Fehérneműeket legkülönbözőbb szabásban készítem el.

Állami tisztviselők szállítója.

Javaszi és nyári szezonra meglepő szép kalap ujdonságaim vannak.

Honi ipar!

Kérem a cégre figyelni!

Angol ipar!

MOSKOVITZ IZIDOR

Arad, Andrássy-tér 8., a Minorita-templommal szemben.

Ajánlja dusan felszerelt

férfi-, fiu- és gyermek-ruha nagy raktárát,

tavaszi és nyári ujdonságokban, valódi honi és angol kelmékből legújabb divatu szabás szerint.

Batorkodom a nagyérdemű közönség figyelmét erre felhívni.

930

Maradok teljes tisztelettel **MOSKOVITZ IZIDOR.**

Szolid kiszolgálás!

Jutányos árak!

Szolid kiszolgálás!

KI SZENVED?

gyomorban, székrekedésben, étvágytalanságban stb.? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott **HORGONY** természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár **HORGONY** keserűvíz 1—2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérület beáll. A **HORGONY** természetes keserűvíz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz, fűszerkereskedésben és gyógyszerárban. Vásárlásnál kifejezetten **HORGONY** keserűvíz kérendő. Tulajdonos: **Lozer János** Budapest.

849

KOSSUTH-utca
67. sz.

CZERNUCZKY MIHÁLY
cipész-mester úszólóban
a legjobb anyagból készült férfi,
női és gyermek cipők nagy
választéka. — Megrendeléseknél
színes bőrök nagy választéka.
Saját készítés!
624 **Olcsó ár!**
Pontos kiszolgálás!

**Tégla,
Cserép**

legkedvezőbben kapható
Pollak Sándor
körkémence téglagyárában
Mikalakán, a Radnai-ut végén.
A motoros vasút megálló helye.
Városi telefon 206. — Gyári telefon 515.
Rendelések felvételnek Karolina-u.
7. sz. irodámban, vagy Maros-ut-
cai lakásomon. A téglát vám és
fuvarmentesen házhoz szállítom. —
A gyárba saját új mű utam vezet.
Nagy raktár saját gyártmányu hor-
nyolt és kupola cserepekben, flas-
ter-, kút- és facon-téglákban.

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen
védett

„TRIAS“

mely 2-3 nap alatt felelősség mellett a leg-
elbányagoltabb húgycsőfolyást megszünteti.
Ára: férfiaknak K 1,80, nőknek K 2,50.

Köszvény, Csux, Rheuma, fű- és fog-
fájás ellen a

PAPP-téle

„MENTHOLIN“

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főtitket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimréren.

Főraktár Aradon: 3903

Földes Klemen gyógytárában.

Eladó

elsőrendű grammofon
ára 70 kor na, továbbá több-
rendbeli

**fajlagb
GILLER RÓBERT**

órásnál 910

Arad, Andrassy-tér 5. szám.

Fischer Armin

szobafestő és mázó

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázó-
munkát,

azonkívül gipsz utánzatot és
szobakárpitozást a legeg-
yszerűbb és legdíszesebb kivitelben
vidéken is. 837

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. hölgy-
közönség szives figyelmét felhívni
arra, hogy 793

Weitzer János-utca 10. szám alatt

(Dr. Robitzek-ház)

egy a mai kor igényeinek megfelelő

salont

nyitottam, ahol a legelegánsabb
izlést kielégítő angol és francia
divat szerinti **lofetteket** a leg-
jutányosabb árak mellett készítek,
melyre tapasztalatainkat úgy én,
mint nőm, nagy fővárosokban sze-
reztük meg.

Egyben arról is értesítjük a t.
hölyközönséget, hogy a legmo-
dernebb szabászat tanítását a leg-
rövidebb idő alatt betanítjuk.

Nagybecsű pártfogást kér

Weisz Samu,

angol és francia női szabó.

Fizető és tanuló leányok felvételnek

Ház eladás!

Lipót-utca 12/a

Lipót-utca 13.

Lövész-utca 3/a.

Lehel-utca 14. 181

Lehel-utca 19.

Uj-Mikalaka 440.

és még sok számos

más előnyös feltéte-

lek mellett.

Bővebbet

Klein József

Arad, Radnai-ut 10.

Telefon szám 184. **Mosóintézet átvétel!** Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fen-
álló és teljes meglegedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakszerű kezelését személve-
sen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást
hazilag kezeli, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimó-
sással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.

Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka
szállítással ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

758

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

T. C.

Tisztelettel felhívjuk a tisztelt gazdaközönség szives
figyelmét a raktárunkban állandóan kapható: állatoknak
nyalatási célra annyira megkedvelt, sajított

(briquette) marhasóra,

arankamentességre államilag ólomzárolt legelsőrendű

lucerna és vörös heremagra,
eredeti quedlenburgi répamagvakra.

Fajai: sárga olajbogyó, sárga oberndorfi, vörös
mamuth, sárga eckendorfi, ezenkívül cukorrépa-mag.

Valódi aussigi kékköre,
első minőségű raffiára.

Vetési célra tisztított s kipróbált: 905

tiszta bükköny magra,
zab, árpa és tengerire.

Ez utóbbiakból takarmányozási célra is tartunk. —
Lótenyésztőknek alig pótolható, ugynevezett

„Derby“ melassera.

Mindezek nagy mennyiségben kaphatók a legala-
csonyabb napi ár mellett

az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület
Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezeténél.

ARAD, Boros Béni-tér és Verbőczy-u. sarok.

Eladó szőlőoltványok!

Van szerencsém a t. szőlőbirtokos urak figyelmébe felhívni,
hogy addig, míg készítem tart ez évi szőlőoltvány-
terméséből kiváló szép, **dus gyökérezetű**

bor és csemege-fajú szőlőoltványok

kerülnek eladásra,

A nagy szárazság következtében a kimaradt tőkék pótlására
különösen ajánlom a **dus gyökérezetű szőlőoltványaimat**, továbbá
gyökeres Riparia-Portalis és Rupestris-Monticola veszőimet.

Az oltványokkal való sikeres pótlási eljárásai t. vevőim-
nek kívánatra szívesen szolgálak.

A fajokra és árakra nézve bővebb felvilágosítással szolgál

WINKLER JÓZSEF

szőlőoltványtermelő

180

Telefon 410. Arad, Batthyány-utca 13. Telefon 410.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Kocsi eladó!**

Egy homokfutó teljesen jó karban lévő kocsi olcsón eladó. Tudakozódhatni Halász-utca 2. 857

Szőlő!

A muszkai hegyen egy jó fekvésű 5 holdas termő szőlő, szép nagy épülettel, uri lakással, teljesen berendezve eladó. Cim a kiadóhivatalban. 819

Teljesen jó karban lévő ház

szabad kézből azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 885

Több száz

rongált dobozu levélpapírt minden elfogadható árban árusítok. Veszek könyvtárakat. — **Kerpel Izsák** könyvkereskedő. 356

Egy jó külsejű

középkori nő takarításért lakást, szobát és konyhát kap. Bővebbet a lap kiadóhivatalában. 898

Hirdetés.

Egy ügyes jó megjelenésű segéd, a ki a férfi divat szakmában teljesen jártas, azonnali belépésre kerestetik. Ugyanott egy elárusító nő, csakis olyan, a ki már üzletben alkalmazva volt, felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 919

Könyve ői és levelezői állásr

keres 26 éves hadkötelezettségének eleget tett nőtlen fiatal ember, ki a gépirásban is jártas. Szíves megkeresések Dessewffy-utca 14. kéretnek. 928

Husvétii ünnepekre.

Bőjtii napokra tisztelettel ajánlok teljesen friss **balatoni fogast**, kivágott **harsát, tokot és petykát**, zöld korai főzeléket, salátát, hónapos retket, sajtokat, új burgonyát, friss **Annanas, champignon gombát**.

Előjegyzéseket felveszek.

Sziszka,

926
főpóstával szemben.

A paulisi szőlőhegyen egy 3 kat. holdas beültetett

SZŐLŐ

kolnával és teljes felszereléssel együtt kedvező feltételek mellett **eladó**. Tudakozódni lehet Hoffmann Emil paulisi áll. ig. tanító urnál. 926/a.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökérzetű, bor és csemegefaj

fásoltványokat

szállít, ameddig a készlet tart:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsirtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer **szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések** s mindennemű **bőrbaaj** ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár: 308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Asszonyok és leányok

el vannak ragadtatva a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatásától.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keszettel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hölgyper 1 korona 20 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól. A bevásárlásnál csakis **Hajós féle aradi ké-szűményeket** tessék kérni és elfogadni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél: 313

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerésztárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vajtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszerészek áránál és Vajtek és Wolfaz drogueriájában.

Francia „Blouse Albu „

180 legújabb eredeti francia divatképpel 1 korona 50 fillérért kapható **Ingnus I. és Fia** könyvkereskedésében Arad. Telefon 517. 861

Veszek

a legnagyobb árban uraságoktól használt férfiruhákat, bundákat, továbbá használt butorokat, Wertheim Cassát, jégsekrenyt, lószerszámot, nyergeket és fegyvereket, ócska vasat, rezet, ólmet és mindenféle fémárukat, régiségeket, akármily kicsiny vagy legnagyobb mennyiségben.

Kivánatra házhoz vagy vidékre is egy levelezőlap által rögtön megyek.

Üzletem helyisége jelenleg **Asztalos Sándor-utca** 1 sz. május hó 1-től a zsidó templom épületben.

Teljes tisztelettel 700

Herzfeld Gyula.

Egy jóforgalmu

szatócs-üzlet

italméréssel egybekötve, kedvező feltételek mellett május 1-re, szükség esetén

azonnal átadó.

Cim a kiadóhivatalban. 784

30.000 darab

színes, legdivatosabb fazonu

nap- és esőernyőt

minden elfogadható árban elárusít

Nassan R.

nap és esőernyő készítő

ARAD, Szabadság-tér 19. sz.

Rosenblüh J. és Jársa cég mellett.

Javításokat és áthúzásokat két óra

alatt eszközölk. 823

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemék, epe és huygkőképződmények, nemi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és kor-szövet-tani vizsgálatokat mér-sékelt díjazásért. 288

Az élet álom.

Ezt a címet adta Ausztria legnagyobb költője Brückre szép drámái egyikének és e nagy munkája eszélektelenben bebizonyítja, hogy az ember élete valóban csak rövid ideig tartó illúzió. Álom, a mely a boldogságot a srig varázslatában tarti bennünket. Nekünk, modern embereknek azonban az életharc lett, a mely, minél több újat teremt, az ember föltaláló szelleme, annál hevesebb és intenzív lesz eszélelti és fizikai erőnkkel egyre növekvő rohamossággal fölemészti. És e harcból a hál-

csóban levő esemény is kivánsz a maga részét, nevezetesen a nagyvárosban. Ott mindig új befellegések jelennek meg, a melyeket azelőtt nem ismertek és a melyek ama találmányok heves és nyughatatlan, vad pénzhasználatát jelképezik a modern nagyvárosi emberek keletkezését, a mely találmányok a modern nagyvárosi emberek szüksegtéhez és kényelméhez tartoznak. A nagyok túldúsossága természetesen átszűrődik a kisiskra is és ezért minden fiatal szülőnek fölfigyelmét arra kellene fordítania, hogy gyermekeit a leggyengédebb körülmények között erős táplálással megvédje az élet viharai szü-

marra, a melyek ugyszólrán holtbizonyossággal várnak a fiatal polgárra. A legmegbízhatóbb szerek egyike erre nézve Kufcke gyermeklisztje, a mely évek óta bevált és az összes orvosok nagy előszeretettel rendelik. Ez a kitűnő táplálószer, a melynek egy házból sem volna szabad hiányoznia, minden gyógyszerárban és drogériában kapható; használata utasítása oly könnyű, érthető és oly kevésse körülményes, hogy e tekintetben nincs szükség bővebb magyarázatra. A hol Kufcke gyermeklisztjét csak egyszer is használták, ott eléggé meg nem becsülték hálszere a arad. 3738 C.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

DÉLICE**SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY**

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.

346

Városi és megyei telefon: 217.

Városi és megyei telefon: 217.

Parkett Rózsa!

Az egyedüli mosható padló viasz, parketták, linoleum, puha padlók, xylolith, butorok, stb. számára

- A parkett Rózsa szagtalan, míg a terpentin paszta nem.
- A parkett Rózsa világosan tartja a padlózatot, míg a terpentin pasztával bekenet padló fekete lesz.
- A parkett Rózsát vízzel és szappannal moshatjuk, a terpentin pasztával bekenet padlón azonban a víz foltokat hagy.
- A parkett Rózsától a padló nem csuszamlós, míg a terpentin pasztával bekenet padlón már sokan elesusztak.
- A parkett Rózsa ellentáll minden folyadékknak, ugymint tinta, zsír, stb. egyszeri lemosás által eltávolítható.
- A parkett Rózsa igen könnyen kezelhető és nagyon ritkán kell felfrissíteni.
- A parkett Rózsa az itt felsoroltak után, a legolcsóbb és legjobb padló beeresztő szer.

Főraktár:

STEINITZER N. festék-, kence- és lakk-raktára

S91

Arad, Andrassy-tér 3.

Kapható: Lázár Gyula és Dürr Gusztáv fűszer- és csemegekereskedőknél.

Egészségiszemponthólmár a legtöbb állami és városi intézetekben, valamint szanatoriumok, kórházak, szállodák, stb.-ben alkalmazzák.

A Dussless amerikai padló pormentesítő olaj egyedüli előállítására.

A Dussless amerikai padló pormentesítő olaj egyedüli előállítására.

Telefon 273. szám.

Telefon 273. szám.

Anyám itt a tavasz! a labdák megjöttek

ZIMMERMANN és EISELE-nél

Aradon, Weitzer János-utca sarkán, a „Zöld papagály“-hoz.

Napernyő	Nyakkendő	Uri fehérnemű
Elegáns övek	Gallér, kézelő	Uri kalapok és sapka
Fiu sapka	Női sapka	Komót és sárcipő
Kalapok	Harisnyák	és ezer ujdonság.

Grammofon lemez-csere Odeon, Gramopfon Zonofon és Favorit.

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!

Uj divat-kelmék!**Uj blous-kelmék!****Uj blous-selymek!****Uj delének!** teljes választékban

már raktárra érkeztek.

Kirakataink megtekintését kérjük.

Rosenblüh H. és Társa.

336

Schweitzli himzés maradékok félárban, ezérna és pamutvászon maradékok!